T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE'DE ANAYASA DÜZEYİNDE ORMANCILIKLA İLGİLİ DEĞİŞİKLİK ÇALIŞMALARINA YÖNELİK BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Emre AKAR

Danışman
Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI
ISPARTA – 2018

© 2018 [Emre AKAR]

TEZ ONAYI

Emre AKAR tarafından hazırlanan **"Türkiye'de Anayasa Düzeyinde Ormancılıkla İlgili Değişiklik Çalışmalarına Yönelik Bakış Açılarının Değerlendirilmesi"** adlı tez çalışması aşağıdaki jüri üyeleri önünde Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **Orman Mühendisliği Anabilim Dalı**'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak başarı ile savunulmuştur.

Danışman	**Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY** Süleyman Demirel Üniversitesi	
Jüri Üyesi	**Prof. Dr. Vecdi DEMİRCAN** Süleyman Demirel Üniversitesi	
Jüri Üyesi	**Doç. Dr. Osman Devrim ELVAN** İstanbul Üniversitesi	

Enstitü Müdürü **Prof. Dr. Yasin TUNCER**

TAAHHÜTNAME

Bu tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını beyan ederim.

Emre AKAR

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İÇİNDEKİLER i
ÖZET ii
ABSTRACT iii
TEŞEKKÜR iv
ÇİZELGELER DİZİNİ v
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ viii
1.GİRİŞ 1
2.KAYNAK ÖZETLERİ 5
2.1.Anayasa ve Ormanlara İlişkin Bilimsel Kaynaklar 5
2.2.Türkiye Cumhuriyeti Anayasalarında Ormanlara İlişkin Düzenlemeler 6
2.2.1.1924 Anayasasında Ormanlarla İlgili Hüküm 6
2.2.2.1961 Anayasasında Ormanlarla İlgili Hükümler 7
2.2.3.1982 Anayasasında Ormanlarla İlgili Hükümler 9
2.3.Ormanlara İlişkin Anayasal Düzenlemeler Hakkında Değişiklik Girişimleri 11
2.4.6831 Sayılı Orman Kanunu'na İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararları 12
2.5.Yabancı Ülke Anayasalarında Ormancılıkla İlgili Düzenlemeler 14
3.KAVRAMSAL TEMELLER 18
3.1.Hükümet Taslağı 18
3.2.Muhalefet Taslağı 20
3.3.Türkiye Barolar Birliği 22
3.4.Orman Mühendisleri Odası 23
3.5.Tema Vakfı 27
3.6.İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Görüşü 29
3.7.Türkiye Ormancılar Derneği 30
4.MATERYAL VE METOT 32
4.1.Materyal 32
4.2.Yöntem 33
5.BULGULAR VE TARTIŞMA 35
5.1.Araştırmaya katılanların görüşlerinin frekans ve yüzde değerleri 35
5.2.Araştırma Grubunun Farklılığına Göre Yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları 54
5.3.Araştırmaya Katılanların Görüş Farklarının Hangi Gruptan Kaynaklandığını Tespit Etmek Üzere Yapılan Çapraz Tablolara İlişkin Sonuçlar 59
6.SONUÇ VE ÖNERİLER 70
7.KAYNAKLAR 78
EKLER 80
Anket Formu 80
ÖZGEÇMİŞ 84

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

TÜRKİYE'DE ANAYASA DÜZEYİNDE ORMANCILIKLA İLGİLİ DEĞİŞİKLİK ÇALIŞMALARINA YÖNELİK BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Emre AKAR

Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY

Bu çalışmanın amacı, Türkiye' de anayasa düzeyinde ormancılıkla ilgili değişiklik çalışmalarını ortaya koyarak, farklı grupların konuya bakış açılarını değerlendirmektir. Bu kapsamda, Türkiye Cumhuriyeti Anayasalarında konu ile ilgili hükümler değerlendirilmiş, hükümet, muhalefet, sivil toplum örgütleri ve üniversite görüşleri irdelenerek, üç farklı grubun bakış açıları ortaya konulmuştur. Çalışmada veri toplama yöntemi olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. Anket 245 kişiye uygulanmıştır. Anket sorularında 4'lü likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi için SPSS 20 istatistik paket programından yararlanılmış ve istatistiksel analizlerde 0,05 anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır. Verilerin normal dağılıma sahip olmaması sebebiyle parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi ile veriler değerlendirilmiştir.

Araştırmada önemli bir bulgu olarak, Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi düzenlenmeli mi fikrine, %55,5'i birden fazla maddede yer almalıdır, %32,2'si tek maddede yer almalıdır, %11,4'ü başka bir madde başlığı altında düzenlenebilir ve %0,8'i ise anayasada orman ve ormancılıkla düzenlemeye gerek yoktur cevaplarını vermiştir.

Anahtar Kelimeler: Yasama, Anayasa, Orman Kaynakları, Ormancılık Uygulamaları, Türkiye.

2018, sayfa 84

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

ASSESMENT FOR THE WIEWS ABOUT CONSITUTIONAL AMENDMENTS ON FORESTY IN TURKEY

Emre AKAR

Süleyman Demirel University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Forest Engineering

Supervisors: Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY

The aim of this study is Turkey's putting forth changes in forestry work on the constitutional level, the issue is to evaluate the perspectives of different groups. In this context, the Republic of Turkey evaluated the relevant provisions of the Constitution, the government, the opposition, civil society organizations and universities examining the views were put forward perspectives of three different groups. Survey technique was used as the data collection method in the study. The questionnaire was applied to 245 people. A 4-point likert scale was used in the questionnaires. SPSS 20 statistical package program was used for the evaluation of the obtained data and a statistical significance level of 0.05 was taken as the criterion. Because the data do not have normal distribution, non-parametric tests were evaluated by Kruskal Wallis test.

As an important finding in the survey, if regulations on forestry and forestry are included in the New Constitution, should these provisions be included in two or more items, "protection and development of forests" and "protection of forest villagers" as in the 1982 Constitution , 55.4% should take place in more than one article, 32.2% in single article, 11.4% in other article title, and 0.8% in forest and forestry in constitution he did not need answers.

Key words: Legislation, Constitution, Forest Resources, Forestry Applications, Turkey

2018, pages 84

TEŞEKKÜR

"Türkiye'de Anayasa Düzeyinde Ormancılıkla İlgili Değişiklik Çalışmalarına Yönelik Bakış Açılarının Değerlendirilmesi**"** adlı bu çalışma Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

Yüksek lisans eğitimimin başlangıcından tez çalışmasının sonuçlandırılmasına kadar olan her aşamada beni yönlendiren, değerli bilgilerini esirgemeyen, teşvikleri, cesaretlendirmeleri, yardımları, destekleri, anlayışları, tavsiyeleri, yorumları ve eleştirileri ile yanımda olan, bilgi ve zamanını benimle paylaşan danışmanım Prof. Dr. Ahmet TOLUNAY'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans dönemim sırasında benden bilgilerini esirgemeyen, teşvikleri, yardımları, anlayışları, tavsiyeleri, yorumları, eleştirileri ve güler yüzleri ile bir danışman gibi desteklerini eksik etmeyen değerli hocalarım, Prof. Dr. Vecdi DEMİRCAN'a Prof.Dr. Hasan ALKAN'a, Doç.Dr. Mehmet KORKMAZ'a, Doç.Dr.Osman Devrim ELVAN'a, Yrd.Doç.Dr. Ayhan AKYOL'a, ve Yrd.Doç.Dr. Türkay TÜRKOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Tez yazım aşamasında ve sonuçlandırılmasında yardımlarını esirgemeyen Orman Yüksek Mühendisi, Doktora öğrencisi Mehmet ÖZMIŞ'a teşekkürlerimi sunarım.

Her zaman desteklerini esirgemeyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın bilim dünyasına faydalı olmasını dilerim.

EMRE AKAR
ISPARTA, 2018

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 4.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları 33
Çizelge 4.2. Normallik Testi Sonuçları 34
Çizelge 5.1. Araştırmaya katılanların mesleğine ilişkin bulgular 35
Çizelge 5.2. Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili düzenlemelere yer verilmeli midir? 35
Çizelge 5.3. Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümlerin yer alması, uygulamada ormanları koruma adına ne kadar etkili olacaktır? 36
Çizelge 5.4. Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümler "ormanlar" madde başlığı altında ayrı bir maddede mi, "çevre hakkı" vb. gibi bir madde içeriğinde mi yer almalıdır? 37
Çizelge 5.5. 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlete ormanların korunması ve genişletilmesinin yanında "geliştirilmesi" görevinin de verildiği bir düzenlemeye yer verilmeli midir? 38
Çizelge 5.6. 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir? 39
Çizelge 5.7. 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki anılan düzenleme yerine, "Bütün ormanların gözetimi ve denetimi Devlete aittir" ifadesine yer verilmeli midir?" başka hiçbir amaçla kullanılamaz 40
Çizelge 5.8. 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer verilmeli midir? 41
Çizelge 5.9. 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeye ek olarak, Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmeli midir? 42
Çizelge 5.10. Yeni Anayasada, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmeli midir? 42

Çizelge 5.11. 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanları kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu olabilmesi için "üstün kamu yararı" ya da kesin zorunluluk bulunması koşullarını arayan bir hükme yer verilmeli midir?..... 43
Çizelge5.12. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, fıkranın ilk cümlesi yeterli görülüp, "ormanların tahrip edilebilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" cümlesinin Anayasa metninden çıkarılması ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açabilecek midir?..... 44
Çizelge 5.13. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu'nda gerek Orman Kanunu'nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni Anayasa metninde yer alması gerekli midir? 45
Çizelge 5.14. Orman suçları için genel ve özel af çıkarılabilmeli midir?..... 46
Çizelge 5.15.1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesi yer almaktadır. Söz konusu düzenlemenin ilk cümlesinde bulunan "münhasıran" sözcüğünün yeni Anayasa metninde de yer alması gerekli midir? 46
Çizelge 4.16. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesi gereği bütün orman suçları için değil, yalnızca Anayasada belirtilen amaçlarla işlenen orman suçları için genel ve özel af çıkarılamamaktadır. Yeni Anayasada bu veya benzeri bir düzenleme ile hiçbir biçimde genel ve özel affa konu edilemeyecek orman suçlarına yer verilmesi gerekli midir?..... 47
Çizelge 5.17. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesinde belirtilen amaçlarla işlenen suçlara eklemeler yapılması gerekli midir?..... 48
Çizelge 5.18. 1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrasında, Anayasada belirtilen koşullar dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı düzenlenmiştir. Yeni Anayasada

orman sınırlarının daraltılabilmesine yönelik istisnai hükümlere yer verilmesi gerekli midir? 49
Çizelge 4.19. 1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrası ile "orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım arazisine dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Orman sınırlarının daraltılabilmesi için kullanılan ölçütlerden "bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeme" ifadesinin Anayasada yer alması gerekli midir? 50
Çizelge 5.20. 1982 Anayasasının 169. ve 170. maddelerinde yer alan ve orman sınırları dışına çıkarılma koşullarını düzenleyen 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesine anayasal dayanak olan" 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetme" ölçütünün orman sınırlarının daraltılabilmesi için bir gerekçe olarak yeni Anayasada yer alması gerekli midir? 51
Çizelge 5.21. Yeni Anayasada "orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına" ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekli midir? 52
Çizelge 5.22. Yeni Anayasada orman köylüsü dışındaki toplum kesimlerinin, örneğin kent toplumunun ormanlardan yararlanmasına ilişkin hükümlere yer verilmeli midir? 52
Çizelge 5.23. Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir? 53
Çizelge 5.24. Araştırma grubunun farklılığına göre yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları 54
Çizelge 5.25. 5. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 59
Çizelge 5.26. 7. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 60
Çizelge 5.27. 8. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 61
Çizelge 5.28. 11. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 62
Çizelge 5.29. 12. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 63
Çizelge 5.30. 13. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 63
Çizelge 5.31. 14. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 64
Çizelge 5.32. 15. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 65
Çizelge 5.33. 16. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 66
Çizelge 5.34. 20. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 67
Çizelge 5.35. 21. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 67
Çizelge 5.36. 22. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları 68

SİMGELER ve KISALTMALAR DİZİNİ

E	Esas
K	Karar
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
SPSS	Statistical Package For The Social Sciences
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi

1. GİRİŞ

İnsanoğlu doğa ile tanıştığı ilk günden itibaren doğal kaynaklarla ilişki halindedir. Yaşamın sürdürülebilmesi doğal kaynaklara ve bu kaynakların devamlılığına bağlıdır. Nüfusun ve teknolojik olanakların düşük olduğu ilk çağlarda doğal kaynak kullanımı pek sorun yaratmamıştır (Ayanoğlu 1998).

İlk çağlarda serbest ve düzensiz yararlanmaya konu olan ormanlar daha çok barınma, beslenme ve avcılık amacıyla kullanılmıştır. İnsanların hayvancılığa ve tarıma başlamasıyla beraber ormanlar ağaç kesimi, otlatma ve tarım için bir rezerv arazi olarak görülmüştür. Bilinçsiz ve serbestçe yapılan bu tür yararlanmalar sonucu ormanlar büyük ölçüde tahrip edilmiştir. Bu dönemde herhangi bir ormancılık anlayışı, örgüt yapısı ve işletim şekli söz konusu değildir (Daşdemir, 1999).

Osmanlı İmparatorluğu'nun bir ormancılık davası bulunmadığı içindir ki, ormanların korunması zamanında alınmış herhangi bir tedbir de yoktur. Orman, Devletin gözünde bir serbest servet (mal) gibi telakki edilmiş ve bunun sonucu olarak cibali mübaha adını almıştır. Devlet, ormanlarının korunması yönünde herhangi bir tedbir almadığından, ormanlar içinde gelişigüzel yerleşmeler, gezginci hayvancılık, göçebe ve aşiret hayatı olmuş ve bu fiiller ormanların azalmasında geniş ölçüde müessir olmuşlardır. Osmanlı İmparatorluğu'nun bu devredeki anayasa hükümleri içinde de bir ormancılık hükmü tespit edilememektedir. Nitekim 1807 tarihli Senedi İttifak, 1839 tarihli Tanzimat Fermanı, 1856 tarihli Islahat Fermanlarında da ormancılıkla ilgili bir hüküm bulmak mümkün değildir (Bayraktaroğlu 1968).

Orta ve batı Avrupa ülkelerinde 18. yüzyılda başlayan ormanlardan yararlanmanın disipline edilmesi çalışmaları, zamanla pek çok ülkeye yayılmış ve Osmanlı İmparatorluğu da 19. yüzyılın ortalarından itibaren bundan etkilenmiştir. Osmanlı Medeni Kanununa (Mecelle) göre doğal kaynaklardan serbestçe yararlanmak (Cibali Mübaha) mümkün iken, 1870 tarihinde ormancılık çalışmalarını hukuksal yönden düzenlemek amacıyla Orman Nizamnamesi adıyla bir tüzük hazırlanmış ve yürürlüğe konmuştur (Özdenmez vd., 1989).

Bunun yanında, ormancılıkla ilgili bazı talimatlar ve muayyen ihtiyaçlar gözetilerek birer, ikişer maddelik kanunlar çıkartılmıştır. Fakat bunlardan hiçbirinin Devletin ormancılık politikasını geliştirmemiş ve ormanlardan beklenen faydayı istenildiği gibi temin edememiştir. Durum böyle iken 3116 sayılı Orman Kanununun kabulüne kadar Türk orman rejimini düzenleyen bir orman kodu yapılmamış ve gene birkaç maddelik kanunlarla yetinilmiş ve 1286 (1870) tarihli Orman Nizamnamesi esas itibariyle 3116 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesine kadar meriyette kalmıştır (Cin, 1978).

Türkiye'de 1924 tarihli Anayasa'nın 74. maddesinin 2. fıkrasına 3115 sayılı Kanunla girmiş bulunan İstimlakla ilgili hüküm dışında, 1961 yılına kadar çıkartılmış bulunan anayasalarda ormancılığa ilişkin hükümlere yer verilmemiştir. Ancak halk-orman ilişkilerinin yeterince düzenlenmemiş ve kanun hükümlerinin uygulanmamış olması, ormanların korunmasını imkânsız hale getirmiş ve orman suçlarının günden güne çoğalmasına yol açmıştır. Ayrıca orman konusunun siyasi partilerce bir propaganda aracı olarak kullanılması, iktidarların orman kanunlarını sık sık değiştirmesi ve orman suçlarının affi için kanunlar çıkarması gibi olumsuz gelişmenin ancak orman davasının partiler üstü bir memleket davası haline getirilmesi ve anayasa güvenliğine kavuşturulması ile önlenebileceği kanısı ortaya çıkmıştır. (İnal, 1971).

Diker (1947) Cumhuriyetin kuruluşunu takip eden yıllarda hazırlanan raporlar ve ortaya konulan görüşlerde, ormansızlaşmanın ülkenin yaşanabilirliğini tehdit ettiği, ormanların korunması ve devamlılığının sağlanmasının hayati öneme sahip olduğunu dile getirmiştir. Aksoy (1987) orman konusunun "insanların yaşamı" ve "devletin geleceği" bakımından çok önemli olduğu, bu nedenle de anayasaya girmesinin asla yadırganmayacak bir gereklilik olduğunu belirtmiştir. Yine, Bayraktaroğlu (1968) da gün geçtikçe anayasaların memleket için önemli sayılan konuları kapsar şekilde genişletildiğini bildirerek, ormancılıkla ilgili kuralların anayasalarda yer bulmasını uygun bulmaktadır (Ayaz, 2010).

Türk hukukunda ormanlarla ilgili ilk anayasal düzenlemeler 1961 Anayasasının 37, 38 ve 131. maddelerinde yer almış, halen yürürlükte olan 1982 Anayasasının ise 169 ve 170. maddelerinde yine ormanlarla ilgili hükümlere yer verilmiştir.

Kabul edildiği tarihten itibaren hep tartışma konusu olan 1982 Anayasasının, yeni, sivil ve demokratik bir anayasa ile değiştirilmesi konusu, toplum, siyasi partiler ve sivil toplum kuruluşları tarafından son yıllarda yoğun bir şekilde gündeme getirilmiştir. Bu konuda en somut girişim, 24. dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinde yeni anayasa çalışmalarını yürütmek üzere TBMM'de temsil edilen siyasi partilerden üçer üyenin katılımı ile Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nun kurulmasıdır. Bu komisyon tarafından yeni Anayasa hazırlık çalışmaları başlatılmış ve sürece destek vermek isteyen diğer milletvekillerinin, akademisyenlerin, meslek kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve vatandaşların yeni Anayasa yapım sürecinde görüş ve önerileri alınmıştır. Bu süreçte birçok taslak çalışmalar ve görüşler ortaya çıkmıştır. Anayasa Uzlaşma Komisyonu üyeleri taslaklarda ortaya çıkan maddeleri tek tek müzakere ederek, mutabakat sağladıkları maddelerle yeni Anayasa metninin oluşturmaya çalışmaktadır. Nitekim yeni anayasa metninin oluşturulmasına çalışılan bu süreçte toplum tarafından sahiplenilecek bir anayasanın yapılabilmesi için tüm görüş ve önerilerin değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Tez çalışması altı bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, "Giriş" Bölümüdür. Bu bölümde araştırma genel hatlarıyla tanıtılmıştır. İkinci Bölüm "Kaynak Özetleri bölümüdür. Bu bölüm de 1924 Anayasasında yer alan orman alanlarının kamulaştırılmasına ilişkin hüküm ile 1961 ve 1982 Anayasalarında Ormanlarla İlgili Hükümler, Ormanlara ilişkin anayasal düzenlemeler hakkında değişiklik girişimleri, 6831 Sayılı Orman Kanunu'na ilişkin Anayasa Mahkemesi kararları ile Yabancı ülke anayasalarında ormanlara ilişkin hükümlerden oluşmaktadır. Üçüncü bölüm ise "kavramsal irdeleme" başlığı altında; Hükümet Taslağı, Muhalefet Taslağı, Türkiye Barolar Birliği, Orman Mühendisleri Odası, Tema Vakfı, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi görüşünün yer aldığı bölümdür.

Çalışmanın dördüncü bölümü, “Materyal ve Yöntem” başlığına ayrılmıştır. Bu bölümde araştırmanın amacı ve kapsamına değinilmiş, araştırma alanı ile ilgili özet bilgilere yer verilmiştir. Daha sonra, çalışmada kullanılan yöntem ve istatiksel analizlerin aşamaları açıklanmıştır.

Beşinci Bölümde ise; “Araştırma Bulguları ve Tartışma” yer almaktadır. Bu bölümde, Anket tekniği ile elde edilen verilerin değerlendirilmesinde güvenirlik testi ve (Parametrik veya Parametrik olmayan testler) kullanılacak testlerden hangisinin uygun olduğunu belirlemek amacıyla “Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk” testleri ile normallik testi yapılmıştır. Anket sorularına ilişkin frekans ve yüzde analizi, araştırma grubunun farklılığına göre Kruskal Wallis Testi yapılmış sonuçlar çapraz tablolar ile açıklanmıştır.

Çalışmanın altıncı bölümünde; “Sonuç ve Öneriler” başlığı altında çalışmanın sonuçları verilmiştir. Daha sonra elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlar ışığında varılan yargılara yer verilmiş ve önerilerde bulunulmuştur.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

2.1.Anayasa ve Ormanlara İlişkin Bilimsel Kaynaklar

1924 Anayasasının 74. maddesinde 1937 yılında yapılan değişiklik ile ormanların istimlaki ve istimlak bedelleri ile ilgili olarak "orman" ifadesi ilk olarak Anayasa metnine dahil olmuştur.

Dikkat edilirse 3116 sayılı Orman Yasası, Anayasaya devletçilik ilkesinin konulmasına ilişkin 3115 sayılı yasayı takiben çıkarılmıştır. Bu yasa ile 3116 ve 4785 sayılı yasalar için uygun zemin oluşturulmuş, ormanların devletin mülkiyetine geçişi ve özel ormanlar üzerinde de devlet kontrolü sağlanmıştır.

Türk Anayasalarında ormanlarla ilgili gerçek anlamda ilk düzenlemeye 1961 Anayasasında rastlanılmaktadır.

Anayasaya bu hükümlerin konulmasının başlıca sebeplerini şu şekilde ifade etmek kabildir: İstikrarlı bir ormancılık politikası zarureti, ormancılıkta devamlılık prensibinin mecburiliği, ormanlarda Türkiye için Devlet mülkiyeti ve işletmeciliğinin zorunluluğu, Orman Kanunu'ndaki cezai müeyyidelerin tatbik edilmelerindeki mecburiyet, siyasi propagandalara mani olmak (Bayraktaroğlu 1968).

1961 Anayasasının sağladığı güvence 131. maddenin 22.04.1970 tarih ve 1255 sayılı kanunla değiştirilmesine kadar devam etmiştir. Yaklaşık on yıl süren bu dönemde ormancılık faaliyetleri istikrar kazanmış, orman suçlarında önemli azalmalar meydana gelmiştir (Ayanoğlu 1998).

2.2.Türkiye Cumhuriyeti Anayasalarında Ormanlara İlişkin Düzenlemeler

2.2.1.1924 Anayasasında Ormanlarla İlgili Hüküm

1924 Anayasasında doğrudan ormanlar veya ormancılıkla ilgili işlemlere ilişkin hüküm bulunmamakla birlikte, kamulaştırma konusunu düzenleyen 74. maddesinde 1937 yılında yapılan değişiklik ile ormanların Devlet tarafından idare edilebilmesi amacıyla yapılacak arazi ve orman kamulaştırmalarını düzenleyen aşağıdaki hüküm eklenerek, söz konusu madde aşağıda yer aldığı şekilde düzenlenmiştir;

"Umumî menfaatler için lüzumu, usulüne göre anlaşılmadıkça ve mahsus kanunla mucibince değer pahası peşin verilmedikçe hiçbir kimsenin malı istimval ve mülki istimlâk olunamaz.

Çiftçiyi toprak sahibi yapmak ve ormanları Devlet tarafından idare etmek için istimlâk olunacak arazi ve ormanların istimlâk bedelleri ve bu bedellerin tediyesi sureti, mahsus kanunlarla tayin olunur.

Fevkalâde hallerde kanuna göre tahmil olunacak para ve mal ve çalışmaya dair mükellefiyetler müstesna olmak üzere hiçbir kimse hiçbir fedakârlık yapmağa zorlanamaz.

Söz konusu Anayasa değişikliğinin, 1937 yılında yürürlüğe giren 3116 Sayılı Orman Kanunu'nun 14. maddesindeki Devlet ormanlarının ağaçlı veyahut ormandan açılmış çıplak yerlerindeki alanların kamulaştırılmasına ilişkin hükümlerin uygulanabilirliği açısından bir Anayasal dayanak oluşturmak ve 1924 Anayasası'nın 74. maddesinin ilk metninde bulunmayan, kamulaştırma bedeli peşin ödenemeyen ve uzun zaman alabileceği öngörülen orman kamulaştırma işlemleri için sağlanan hukuki altyapının Anayasal boyutta da sağlanmak istenmesi nedeniyle yapıldığı değerlendirilmektedir. Nitekim benzeri düzenlemeler "yeni ormanların yetiştirilebilmesi" amacıyla 1961 Anayasasının 38. maddesi ile 1982 Anayasasının 46. maddesinde de yer almıştır.

2.2.2.1961 Anayasasında Ormanlarla İlgili Hükümler

1961 Anayasasının *"ormanların korunması ve geliştirilmesi"* başlıklı 131. maddesinin ilk şeklinde;

"Devlet, ormanların korunması ve ormanlık sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanları, kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz. Bu ormanlar, zamanaşımıyla mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez.

Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından gerekirse, başka yere yerleştirilmesi kanunla düzenlenir.

Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir ve bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.

Orman suçları için genel af çıkarılamaz; ormanların tahribine yol açacak hiçbir siyasi propaganda yapılamaz." hükümleri yer almıştır.

1961 Anayasasının 131. maddesi 1970 yılında değişikliğe uğramış ve aşağıdaki biçimde düzenlenmiştir:

c) Ormanların ve Orman Köylüsünün Korunması, Ormanların Geliştirilmesi

Madde 131- (17.4.1970-1255) *"Devlet, ormanların korunması ve ormanlık sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.*

Devlet ormanları, kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz. Bu ormanlar, zamanaşımıyla mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez.

Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından, ormanın gözetilmesinde ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliği yapmasını sağlayıcı tedbirler ve gereken hallerde başka yere yerleştirme kanunla düzenlenir.

Anayasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvalık, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar bulunan topraklarla şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında orman sınırlarında hiçbir daraltma yapılamaz. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir ve bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.

Ormanların tahrip edilmesine yol açan hiçbir siyasî propaganda yapılamaz."

Söz konusu değişiklik ile orman köylerinin nakli ve bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvalık, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasına yarar görülen yerler için orman sınırlarının daraltılabileceğine ilişkin hükmün anayasaya eklendiği görülmektedir. Benzeri bir hüküm orman niteliğini kaybetmek açısından yeni bir tarih belirtilerek 1982 Anayasasında da yer almıştır.

Yine değişiklik ile "orman suçları için genel af çıkarılamaz" ibaresinin de 131. maddenin metninden çıkarıldığı görülmektedir.

Değişiklik ile getirilen diğer bir farklılık ise, madde başlığına "orman köylüsünün korunması" ifadesinin de eklenmiş olmasıdır.

2.2.3.1982 Anayasasında Ormanlarla İlgili Hükümler

1982 Anayasasında ormanlarla ilgili hükümler iki madde olarak 169 ve 170. maddelerde aşağıdaki biçimde düzenlenmiştir:

Ormanların korunması ve geliştirilmesi - Madde 169:

"Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz."

Orman köylüsünün korunması - Madde 170 :

"Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımlarından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirlerle, 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin değerlendirilmesi; bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması; orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisi kanunla düzenlenir.

Devlet, bu halkın işletme araç ve gereçleriyle diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırıcı tedbirleri alır.

Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılır."

1982 Anayasasının 169. maddesi incelendiğinde, 1961 Anayasasında "orman suçları için genel af çıkarılmaz" ifadesi yer alırken, 1982 Anayasasında orman suçları için "genel ve özel af çıkarılamayacağı" ile Anayasada sayılan, ormanları yakmak, yok etmek ve daraltmak amacıyla işlenen suçların genel ve özel af kapsamına alınamayacağının hükme bağlandığı görülmektedir.

Yine, orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş yerler dışında orman sınırlarının daraltılamayacağı belirtilerek, orman sınırlarının maddede belirtildiği biçimde daraltılmasına olanak tanınmıştır.

170. maddede ise orman köylülerine yapılacak Devlet desteği ile bu köylerde yerleşik halkın başka yerlere nakli durumunda, söz konusu arazilerin Devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılacağı düzenlenmiştir.

2.3.Ormanlara İlişkin Anayasal Düzenlemeler Hakkında Değişiklik Girişimleri

2003 yılında Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun ile Anayasanın 169 ve 170. maddelerinde de değişiklikler getiren kanun TBMM'de kabul edilmiştir. Ancak 4841 sayılı kanunun TBMM'de kabulünden sonra dönemin Sayın Cumhurbaşkanınca bir kez daha görüşülmek üzere TBMM'ye iadesi üzerine, TBMM'de kabul edilen 4960 sayılı kanunun da Cumhurbaşkanınca iade edilmesi üzerine anayasa değişiklik süreci devam ettirilmemiştir.

Anayasa değişikliği amacıyla çıkarılan 4841 sayılı kanun ile anayasanın 169. maddesinin ikinci fıkrasına "Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir, işletilir ve *işlettirilir*" ibaresi getirilmek istenilmiştir. Ancak söz konusu düzenleme, dönemin Cumhurbaşkanınca "ormanlarda süreklilik ilkesi" nin önemi vurgulanarak, ormanların korunabilmelerinin ve sürekliliklerinin sağlanabilmesi için anayasal ve yasal düzenlemelerin "Devlet elinde olma" ve "Devletçe işletilme" ilkelerine de uygun düşmesi gerektiği, Devlet ormanlarının, Devlet orman işletmelerinin dışında kişi ya da kuruluşlara işlettirilmesinin sürdürülebilir orman yönetiminin temel ilkesi olan tüm ormancılık etkinliklerinin işlev, alan ve zamanlama yönünden bütüncül bir yaklaşımla planlanması, yürütülmesi ve izlenmesi zorunluluğuyla çelişeceği ve kamu malı niteliğinde olan ormanlarının bir ulusal varlık sorunu olarak Devletin temel görevleri arasında bulunduğu ve kar amacıyla hareket eden özel sektörce ulusal bir zenginlik olan ormanların olumsuz kullanılabileceği gerekçeleriyle kamu yararı bulunmadığı belirtilerek bir kez daha görüşülmek üzere TBMM'ye iade edilmiştir.[1]

Anayasa değişikliğine ilişkin 4841 sayılı kanunun 3. maddesi ile de, Anayasanın 170. maddesinde 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini

[1] http://www.tccb.gov.tr/ahmet-necdet-sezer-basin-aciklamalari/494/59081/4841-sayili-kanun.html

tamamen kaybetmiş ve orman sınırları dışına çıkartılmış yerlerin devri, tahsisi, kiraya verilmesi, üzerinde sınırlı ayni hak tesisi, satış ve satış gelirlerinden orman köylülerinin kalkındırılmalarının desteklenmesi amacıyla ayrılacak payın belirlenmesinin kanunla düzenleneceği ve orman köyleri sınırları içinde kalan bu yerlerin satışında kullanıcısı orman köylüsüne öncelik tanınacağı yönünde düzenleme getirilmek istenilmiştir. Ancak bu düzenleme de dönemin Cumhurbaşkanınca söz konusu yerlerin satışının "orman yağmasını artıracağı", "yeni imar affı umudu doğuracağı", devir ve terk gibi yollarla bedelsiz olarak elden çıkarılmasının kamu yararına uygun düşmeyeceği" ve ülkemizde doğal yollardan bir yerin orman niteliğini yitirmesine rastlanılmadığı, bunun insan eliyle kasten tahrip ve işgal edilerek gerçekleştirildiği, bu nedenle orman niteliğini belirtilen tarihten önce yitirmiş alanların bu duruma kasıtlı eylemleriyle neden olan kişilere satılması yolunun açılması, işgalcilerin bu yerlerin yasal sahibi olabilmelerine olanak tanınmasının "hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaştırılamayacağı" gerekçeleriyle yayımlanması uygun görülmeyerek, bir kez daha görüşülmek üzere TBMM'ye iade edilmiştir.

Söz konusu iade kararının ardından, 169. madde ile ilgili değişiklik önerisi anayasa değişiklik metninden çıkarılmış, 170. maddeye ilişkin değişiklik getiren teklif ise yeniden kabul edilerek, 4960 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun, Cumhurbaşkanlığına sunulmuştur. Bunun üzerine dönemin Cumhurbaşkanınca 4841 sayılı yasanın TBMM'ye iadesine ilişkin kimi gerekçelerin geçerliliğini koruduğu belirtilerek, 4960 sayılı anayasa değişikliği getiren kanunun da yayımlanması benzeri gerekçelerle uygun görülmemiş ve bir kez daha görüşülmek üzere TBMM'ye geri gönderilmiştir.

2.4.6831 Sayılı Orman Kanunu'na İlişkin Anayasa Mahkemesi Kararları

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 146 ve devamı maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi, kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün anayasaya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetleyen ve bireysel başvuruları karara bağlayan yüksek mahkemedir.

Bu kapsamda, 6831 Sayılı Orman Kanunu'na ilişkin iptal davaları ile itiraz yolu ile yüksek mahkemeye ulaştırılan anayasaya aykırılık iddiaları gerek 1961 gerekse 1982 Anayasaları döneminde incelenerek karara bağlanmıştır.

1961 yılında, 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun Anayasaya aykırılık iddiası ile yapılan denetimlerde E:1962/252 K:1962/100, E:1962/223 K:1962/122, E:1972/44 K:1972/54 sayılı kararlarda olduğu gibi büyük oranda red kararı verilerek, anayasaya aykırılık iddiası incelenen Orman Kanunu hükmünün anayasaya aykırı olmadığına karar verilirken, E:1965/44 K:1966/14 sayılı kararda ise 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun geçici 6. maddesinin anayasaya aykırı olduğuna karar verildiği görülmektedir.[2]

1982 Anayasası döneminde Anayasa Mahkemesince 6831 Sayılı Orman Kanunu'na ilişkin yapılan anayasaya uygunluk denetimlerinde ise E:2012/108 K:2013/64 sayılı karar ile 4999 sayılı Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6. maddesiyle değiştirilen 11. Maddesinin birinci fıkrasının "Bu müddet içinde itiraz olmaz ise komisyon kararları kesinleşir. Bu süre hak düşürücü süredir." Biçimindeki üçüncü ve dördüncü cümlelerinin, E:2003/100 K:2004/33 sayılı karar ile 4999 sayılı Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1. maddesi ile değiştirilen 1. maddesinin ikinci fıkrasının (H) bendinde yer alan "kızılağaçlıklar ile aşılı kestanelikler" sözcüklerinin, 4999 Sayılı Kanunun 13. maddesi ile 6831 Sayılı Yasanın 116. maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinin birinci fıkrasında yer alan "kızılağaçlıklar ile aşılı kestanelikler" sözcüklerinin, (B) bendinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkranın, E:2000/75 K:2002/200 sayılı karar ile de 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 3373 sayılı yasa ile değiştirilen 17. maddesinin 3. fıkrasının anayasa aykırı olduğuna ve iptaline karar verilmiştir. Bunun yanında Anayasa Mahkemesince 1982 Anayasası döneminde verilen E:1984/10 K:1985/2, E:1984/15 K:1985/5, E:19888/63 K:1989/47, E:1997/33 K:1997/39, E:1997/75 K:1999/10, E:2001/4 K:2001/332 (23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan

[2] http://www.anayasa.gov.tr/icsayfalar/kararlar/kbb.html

Dolayı Şartla Salıverilmeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun'a İlişkin), E:2001/406 K:2004/20, E:2004/86 K:2004/110, E:2004/67 K:2007/83, E:2009/24 K:2011/75 sayılı kararlar ile 6831 Sayılı Kanun'a ilişkin anayasaya aykırılık iddialarının reddine karar verilmiştir.

2.5.Yabancı Ülke Anayasalarında Ormancılıkla İlgili Düzenlemeler

Çeşitli yabancı ülke anayasalarında ormancılıkla ilgili hüküm bulunup bulunmadığı ve bu hükümlerin düzenlediği konular ile söz konusu düzenlemelerin içeriği aşağıda yer aldığı şekilde belirtilmiştir.

İncelenen ülkeler arasından Almanya, Avusturya, Brezilya, Hindistan, Güney Afrika Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Litvanya, Portekiz, İspanya, İsviçre olmak üzere toplamda 11 ülkenin anayasasında ormancılıkla ilgili hükümlere rastlanılmıştır. Buna karşın Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Endonezya, Fransa, İtalya, Norveç, Belçika, Danimarka, İrlanda, Hollanda, Polonya, Estonya, Finlandiya, İzlanda, Letonya, Lüksemburg, Romanya, Uruguay toplam 18 ülkenin anayasasında ormancılıkla ilgili hükme rastlanılmamıştır (Birben, Özden, 2017).

1949 tarihli Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasasında yarışan yasama konuları başlıklı 74. maddenin 17. fıkrasında tarım ve orman üretiminin geliştirilmesine değinilmiş, 1930 tarihli Avusturya Federal Anayasasında ormancılıkla ilgili çeşitli hükümler yer almaktadır. Bunlar, 10. maddenin 1. fıkrasındaki Federasyonun yetkileri, kesilen ağaçların akarsular vasıtasıyla taşınması, 11. ve 14. maddelerdeki ziraat ve ormancılık okulları ile 78. maddenin 1. Fıkrasındaki personele ilişkin hükümlerdir. 1976 tarihli Portekiz Cumhuriyeti Anayasasında ise 93. maddenin 2. fıkrasında devletin ormancılık kalkınma politikasını teşvik edeceği düzenlenmiştir. 1978 tarihli İspanyol Anayasası ise ormancılık konusunda devletin ve özerk toplulukların yetki sınırı ile ilgili düzenlemeler getirmiştir.

1988 tarihli Brezilya Federal Cumhuriyeti Anayasasında 1 numaralı bölümde yönetim birimleri arasında fauna ve floranın korunması için müşterek yetki dağıtımı yapılmış, üçüncü bölümde tarım arazi politikası ve tarım reformu başlığı altında ormancılık faaliyetlerini de içeren bir hükme yer verilmiş, altıncı bölümde ekolojik dengeyi korumanın hem devletin hem toplumun görevi olduğundan söz edilmiş, düzenlemede isimleri sayılan ormanlardaki maden ve mineral kaynaklarının kanunun öngördüğü şekilde çevrenin korunmasını sağlayan koşullarda kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

1950 Hindistan Cumhuriyeti Anayasasında 3. Bölüm, 31A maddesi, ikinci fıkrada orman arazilerinin gayrimenkul terimi altında olduğu, 4. bölüm 48A maddesinde devletin çevreyi korumaya ve iyileştirmeye ve ülkenin ormanlarını ve yaban hayatını gözetmeye gayret edeceği, aynı bölümde 51A maddesinde ise ormanlar, göller, nehirler ve yaban hayatı da dahil olmak üzere doğal çevreyi korumak ve iyileştirmek ve canlılara karşı merhametli olmak her vatandaşa görev olarak verilmiş, listeler başlığı altında da yerel meclislerin, orman arazilerinin işgali, tahsisi, kullanılması konularında yetkileri düzenlenmiştir. 1996 tarihli Güney Afrika Cumhuriyeti Anayasasında Ek 4 kapsamında ulusal ve eyalet yasama yetkilerinin çakıştığı alanlar içinde doğal ormanların yönetimi konusuna yer verilmiştir. 1993 tarihli Rusya Federasyonu Anayasasının 72. maddesinde Rusya Federasyonu ile Rusya Federasyonu'na tabi yerlerde ortak yetki alanının orman mevzuatını da kapsadığı düzenlenmiştir.

1999 tarihli İsviçre Konfederasyonu Federal Anayasasında 4. bölüm içerisinde yer alan 77. madde orman başlığını taşımakta ve Konfederasyonun ormanların fonksiyonlarını yerine getirebilmelerini sağlayacağını, ormanların korunmasına dair ilkeleri belirleyeceğini ve ormanların korunmasına dair tedbirleri teşvik edeceğini hüküm altına almıştır. 1992 tarihli Litvanya Cumhuriyeti Anayasasında 4. bölümün 47. maddesinde ormanlar üzerinde mülkiyet hakkının öncelikle Litvanya Cumhuriyeti'ne ait olduğunu, yabancıların Anayasa dışında özel bir kanunla ormanları mülk edinebileceğini düzenlemiştir. 1867 ve 1982 tarihli iki parçadan

oluşan Kanada Anayasasının 92A maddesi yenilenemeyen doğal kaynaklar, orman kaynakları ve elektrik enerjisi olarak belirlenerek, eyaletlerin bu konudaki yetkisi ile orman kaynağından ana üretimin tomruk, direk, kereste, yonga, talaş veya herhangi bir asli odun ürünü veya kağıt hamuru olduğu, ahşaptan imal edilen bir ürün olmadığı düzenlenmiştir.

1985 tarihli Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasasında ise Devletin Mülkiyet hakkı başlığı altında 159. maddede kamuya ait ormanlar tapuda böyle kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin mülkiyetindedir ve tapuda kayıtları buna göre düzeltilir düzenlemesi getirilmiş, orman tarlaları konusunda da geçici üçüncü maddenin birinci fıkrası ile 1 Ocak 1955'ten beri tarım arazisi olarak kullanılan Devlet arazilerinin fiili zilyetlerine devrinin mümkün olduğu düzenlenmiştir (Birben, Özden, 2017).

Yukarıda değinilen çeşitli ülkelere ait anayasa düzenlemelerinde de görüleceği üzere her ülkenin toplumsal koşullarına, eğitim düzeyine, kalkınma oranlarına, o ülke toplumunun çevresel duyarlığına, ormanlardan yararlanma biçimlerine, tarihi sürece, yönetim yapısına ve halkın bilinç düzeyine göre ormanlar ve ormancılıkla ilgili hükümler çeşitlilik göstermektedir. Her ülkede anayasa koyucu tarafından o ülkenin önceliklerine göre anayasal boyuttaki hukuki düzenlemeler değişmektedir. Bu durum sözgelimi Brezilya'da Amazon Ormanlarının korunması iken, Avusturya'da ormancılık okulları, İspanya'da merkezi otorite ile özerk yapıların yetki sınırları, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ise mülkiyet konusu olabilmektedir. Halkın ve toplumun geldiği bilinç düzeyi, orman ve ormancılık konularına olan duyarlılık, ekonomik kalkınmışlık ve eğitim düzeyi yükseldikçe ormanlarla ilgili hükümlerin genel ve soyut boyutta, sınırlı bir kapsamda düzenlendiği, hatta ormancılık alanında da gelişmiş sayılan Amerika Birleşik Devletleri, Finlandiya gibi ülkelerde anayasa düzeyinde ormancılıkla ilgili hukuki düzenlemelere yer verilmediği görülmektedir.

Ülkemizde ise hem 1961 Anayasasında hem de halen yürürlükte olan 1982 Anayasasında ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin ayrıntılı biçimde yer

almış olmasının, toplumun bilinç ve eğitim düzeyi, çevre duyarlılığında henüz ileri ülkeler düzeyine ulaşılamamış olması, ekonomik etkenler, siyasi iktidarların geçmişten beri konuya yaklaşımı etkenleri sayılabilecektir. Bu nedenle ormanların korunması ve geliştirilmesi açısından pek çok ülke anayasasına göre anayasal düzeyde daha ayrıntılı düzenlemelere gereksinim duyulmuştur. Bu durumun en önemli nedenlerinden biri de anayasa değiştirme usullerinin kanun ve daha alt düzey hukuk normlarına göre çok daha zor ve katı usullerle gerçekleştirilebilmesi ile anayasa değişikliklerinde belli ölçüde de olsa toplumsal mutabakat aranması ve bu şekilde anayasa koyucu tarafından siyasal iktidarların ormanlar konusunda hareket alanının orman ve ormancılık faaliyetleri lehine sınırlanmak istenmesidir.

3. KAVRAMSAL TEMELLER

Yeni Anayasa taslaklarında ormanlara ilişkin düzenlemelere ait taslaklar 6 başlık altında verilmiştir.

3.1.Hükümet Taslağı

2007 yılında Prof. Dr. Ergun ÖZBUDUN başkanlığındaki komisyon tarafından hazırlanarak hükümete sunulan anayasa taslağında ormanlara ilişkin hüküm 131. maddede "ormanların korunması ve düzenlenmesi" başlığı ile şu şekilde yer almıştır:

Ormanların korunması ve geliştirilmesi

Madde 131-(1) Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Yanan ormanların yerinde ve orman içinden nakledilen köyler halkına ait arazilerde derhâl yeni orman yetiştirilir. Bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bu yerler imara açılamaz.

(2) Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz ve kanuna göre buralar Devletçe yönetilir, işletilir ve işlettirilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

(3) Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyete müsaade edilemez. Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz.

(4) Aşağıda belirtilen durumlar ve yerler dışında orman sınırlarında daraltma yapılamaz:

a) Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanlarına veya başka alanlara dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler.

b) 23/07/2007 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler.

c) Şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler.

(5) Dördüncü fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen yerlerin değerlendirilmesi veya gerçek ve tüzel kişilere satılması veya bedeli karşılığı kullanım hakkı verilmesi kanunla düzenlenir. Satış veya kullanım hakkı verilmesinde öncelik, fiilen bu arazileri kullananlar veya orman köylülerinindir.

Anılan komisyonca hazırlanan tasarıda ormanlara ilişkin madde gerekçesi ise aşağıda belirtilen şekilde ifade edilmiştir:

Madde 131– 1982 Anayasasının 169 ve 170 inci maddelerinde yer alan hükümler sadeleştirilerek ve ülkemizin ihtiyaçları dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir. Tabiî kaynaklarımızın en önemlilerinden biri olduğu için ormanlar ayrı bir maddede düzenlenmektedir.

Ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için Devlet tarafından tedbirler alınması zorunludur. Bu çerçevede yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilmesi gerektiği, bu yerlerde tarım ve hayvancılık yapılamayacağı gibi bu yerlerin imara da açılamayacağı yönündeki ilkeler de korunmaktadır. Ancak, 1982 Anayasasında da öngörüldüğü halde, uygulamada çözümlenemeyen orman vasfını tam olarak kaybetmiş ve orman olarak muhafazasında hiçbir yarar görülmeyen yerler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerlerle ilgili meselenin de çözümlenmesi gerekmektedir. Bu sebeple yapılan yeni düzenleme ile bu yerlerin değerlendirilmesi ve satılması konusunda kanun koyucu yetkili kılınarak, hem millî servetin değerlendirilmesi, hem de milletimizin bu meseleden kaynaklanan mağduriyetlerinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Taslak metin incelendiğinde, 2003 yılında anayasanın 169 ve 170. maddelerinde yapılmak istenen değişikliklerin bu taslakta da tek madde halinde düzenlenmek kaydıyla aynen yer aldığı, bilim ve fen bakımından 31.12.1981 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş yerlere ilişkin tarihin ise taslağın hazırlandığı tarih olan 23.07.2007 tarihine çekildiği görülmektedir.

Bu çalışmanın kamuoyu ile paylaşılmasından sonra, günümüze kadar gelen 2010 Anayasa Değişikliği Referandumunda ve 2011 yılında yapılan anayasa değişikliğinde ormanlarla ilgili herhangi bir değişiklik önerisine rastlanılmamıştır.

Son olarak, hükümet ve muhalefet partilerince Nisan 2013 tarihinde kamuoyuna açıklanan anayasa taslakları incelendiğinde de, hükümet taslağında ormanlara ilişkin yeni bir düzenleme öngörülmediği anlaşılmaktadır.

3.2.Muhalefet Taslağı

Nisan 2013 tarihinde kamuoyuna açıklanan anayasa değişiklik taslakları incelendiğinde, Anayasa Uzlaşma Komisyonunda muhalefet partilerinin önerisi olarak görüşülen şu öneri ile karşılaşılmaktadır:

Ormanlar ve Orman Köylüsü

Madde 50- Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Orman suçları için hiçbir şekilde genel ve özel af çıkarılamaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve

köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz.

Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan köy halkının kalkındırılması, ormanları koruma bakımlarından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirler ve gereken durumlarda başka yere yerleştirme kanunla düzenlenir.

Yukarıda belirtilen anayasal düzenleme önerisi Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisinin önerisi olarak komisyona gelmişken, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Barış ve Demokrasi Partisi ise söz konusu maddeye *"Devlet, ormanları ve biyolojik çeşitliliği korumak, orman sahalarını genişletmek, toprağın verimli olarak işletilmesini sağlamak, erozyonla mücadele etmek ve tarım alanlarını geliştirmek amacıyla gerekli tedbirleri alır"* şeklinde bir öneri ile karşı çıkmışlardır. Sonuç itibariyle bu öneri kabul edilmiş ve yukarıda belirtilen taslak düzenlemeye bir fıkra eklenerek, ormanlarla ilgili Anayasa Uzlaşma Komisyonunda taslak anayasal metnin içinde yer almıştır.[3]

Konu hakkında, Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ile Barış ve Demokrasi Partisi yukarıda belirtilen madde önerilerine, "*Orman alanlarında özel ve kamusal amaçlı yapılaşmaya ve ormanlara zarar verebilecek hiçbir işlem ve faaliyete izin verilemez"* şeklinde bir ek cümle getirmek istemişlerdir. Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi söz konusu ek cümlenin ormanlarla ilgili madde metninde yer alması gerektiği görüşündeyken, Adalet ve Kalkınma Partisi ile Barış ve Demokrasi Partisi ise belirtilen ek cümlenin çevre hakkını düzenleyen maddeye bir fıkra olarak eklenmesi gerektiğini önermektedirler. Anayasa Uzlaşma Komisyonunda uzlaşılan madde metinleri içinde ise henüz bu ifadeye rastlanılmamıştır.

[3] http://www.aa.com.tr/tr/rss/202989--yeni-anayasa-calismalarinda-uzlasilan-48-madde

3.3.Türkiye Barolar Birliği

Türkiye Barolar Birliğince, Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Önerisi Olarak Kasım 2011 tarihinde 5. basımı yayımlanan metinde ormanlara ilişkin hükmün tek madde olarak "Çevre, Barış ve Gelişme Hakları" içinde 77. maddede düzenlendiği görülmektedir. Anılan madde metni aşağıdaki gibidir:

B. Ormanların korunması ve geliştirilmesi

Madde 77- Devlet, ormanların korunması ve genişletilmesi için gerekli kanunları yürürlüğe koyar ve önlemleri alır. Orman niteliğini kaybeden veya yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde özel veya kamusal amaçlı yapılamaya izin verilemez, başka tür tarım ye hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi devlete aittir. Ormanlara zarar verebilecek hiçbir işlem ye eyleme izin verilemez. Devlet ormanları devletçe işletilir ve mülkiyeti devrolunamaz. Bu ormanlar, zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Münhasıran orman suçları için genel ye özel af çıkartılamaz; ormanları yakmak, yok etmek veya daraltmak amacıyla içlenen suçlar genel ye özel af kapsamına alınamaz. Ormanların yıkımına yol açacak siyasal propaganda yapılamaz.

Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, gereken durumlarda başka yere yerleştirilmesi; ormanları koruma bakımından, ormanın gözetilmesi ye işletilmesinde devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı önlemlerin alınması kanunla düzenlenir.

Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler, devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılır.

Orman sınırları dışına çıkarılmış alanlar, devletçe ihya edilerek orman köylüsünün yararlanmasına tahsis edilebilir. Bu alanlar, bunun dışında bir kullanıma açılamaz.

Türkiye Barolar Birliğince söz konusu madde gerekçesi, anayasada iki madde halinde düzenlenmiş olan, ormanlar ve orman köylüsüne ilişkin hükümler aynı

madde içinde kısaltılarak ve sadeleştirilerek yeniden düzenlenmiştir şeklinde ifade edilmiştir.

Söz konusu anayasal düzenleme önerisi incelendiğinde, "orman dışına çıkarılmış alanlardan" ve bu alanların Devletçe ihya edilerek orman köylüsünün yararlanmasına tahsis edilebileceği, bunun dışında bir amaçla kullanılamayacağının düzenlendiği görülmektedir. Bu anlamda mevcut anayasa metni ve daha önce değinilen taslaklardan farkının, belirli bir tarih verilerek bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybetmiş yerlerin orman dışına çıkarılması işlemlerinin gelecekte de devam etmeyeceği, yalnızca geçmişte çıkarılmış olanların hangi amaçla kullanılabileceğini göstermesinde olduğu görülmektedir.

3.4.Orman Mühendisleri Odası

Orman Mühendisleri Odası, Prof. Ergun ÖZBUDUN'un başkanlığındaki komisyon tarafından hazırlanan anayasa taslağındaki ormanlara ilişkin hükme itiraz etmiş ve bu itirazlarını gerek TBMM nezdinde, gerek kamuoyu nezdinde paylaşmıştır. Konu hakkında Orman Mühendisleri Odasınca yapılan açıklamada şöyle denilmektedir:

Yeni anayasa taslak metninin irdelenmesi:

a-Taslağın ikinci fıkrasında Devlet ormanlarının veya işlettirilir denilmek suretiyle, geçmişte olduğu gibi ormanların tahribine yol açabilecek ve yabancı şirketlerin de işletme yapmasının önü açacak işlettirilir hükmü eklenmiştir. Bu durum ormanlarımızın geleceğini tehlikeye sokacak bir düzenlemedir.

b-Taslağın üçüncü fıkrasında, münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz denilmektedir. Buna karşın yeni taslakta, geçmişten bu yana hüküm altında olan ve kamuoyunca da benimsenen, ormanların tahrip edilmesine yol açan hiçbir siyasi propaganda yapılamaz, ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz hususlarına hiç yer verilmemiştir. Böylece her türlü orman suçları genel af kapsamına

alınmasının önü açılmıştır. Mevcut anayasada yer alan bu hükümler aynen korunmalıdır.

c-Taslağın dördüncü fıkrasının (a) bendi ormanlardan yer çıkarmak daimi hale getirilmiştir. Bugüne kadar uygulamalar ormanların bütünlük ve devamlılığının sağlanması için yalnızca orman içinden nakledilecek köyler halkı için yapılmasına imkan sağlayan bu düzenleme kapsamı daha da genişletilerek ormanlar arsa ofisine dönüştürülmüştür. Böylece, tarım alanlarına veya başka alanlara dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerlerin belli bir koşula bağlı olmadan her zaman orman dışına çıkarılmasına imkân sağlanmıştır. Bu durum ormanların geleceği için çok büyük bir tehlike haline getirilmiştir.

ç-Taslağın dördüncü fıkrasının (b) bendi, ihtilal dönemlerinde anayasalara giren, orman alanlarını daraltılmasına neden olan ve tüm orman kadastro hizmetlerini sil baştan yapan 31/12/1981 tarihine kadar orman vasfını kaybeden alanlar uygulaması, 23/07/2007 tarihine uzatılmak suretiyle milyonlarca alanın orman dışına siyasi olarak çıkarılmasına imkan sağlar hale getirilmiştir. Odamızın geçmişten bu yana savunduğu ormandan yer çıkarmada 31/12/1981 tarihinin milat olması ve yeni tarihler verilmemesine ait görüşünün aksine süreklilik kazandırılmıştır.

Odamız ormanların tahribine prim veren ve kanunlara saygılı vatandaşları cezalandıran 31/12/1981 tarihinin son tarih olarak kabul edilmesi, bu hususun anayasa metninden çıkarılarak geçici maddeye alınması, yeni siyasi tarihlerin çağrışımına davetiye çıkaracak olan 23/07/2007 gibi siyasi bir tarihin kabul edilmesine ülkemizin, insanlarımızın ve ormanlarımızın geleceği açısından karşıdır.

d-Taslağın dördüncü maddesinin (c) bendi şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler daimi olarak orman dışlına çıkarılır hale getirilmiştir. Halbuki bu konu mevcut anayasada olduğu gibi 31/12/1981 tarihinden önce toplu yerleşim yeri haline gelen yerleri kapsamalıdır. Böyle olmaması halinde, ormanlar ilerleyen zamanlarda devamlı olarak yerleşim yerlerine dönüştürülecektir. Odamız ormanları tahrip edecek olan bu düzenlemeye şiddetle karşıdır.

e-Taslağın beşinci fıkrasında değerlendirmelere çok geniş bir yelpazede yer verilmiştir. Orman sayılan alanlardan 31/12/1981 tarihinden önce orman vasfını tam olarak kaybeden yerler, önceliği orman köylüsüne olmak üzere kullanıcısına satılarak bu konu tasfiye edilmeli, bu konu taslakta olduğu gibi yaygınlaştırılmamalıdır. Taslakta olduğu gibi, ormandan çıkarılacak her yer için böyle bir değerlendirme asla kabul edilemez.

Orman Mühendisleri Odasınca Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında görülmek istenen konular bir rapor halinde madde madde sıralanarak 10/04/2012 tarihinde açıklanmıştır. İlgili oda tarafından önerilen anayasa taslak metinde de bu konuların yer aldığı görülmektedir.[4]

1-Devlet ormanları yalnızca devlet tarafından yönetilip işletilmelidir.

2-31/12/1981 tarihinden önce orman niteliğini tam olarak kaybeden yerler önceliği kullanıcısı orman köylüsü olmak üzere satılarak değerlendirilmelidir. Bu işler bir tasfiye hareketi olarak düşünülmelidir.

3-Orman niteliğini tam olarak kaybeden tarım alanları ve yerleşim alanlarına dönüşen yerler için orman dışına çıkarılma işlemleri 31/12/1981 tarihinden sonraya kesinlikle götürülmemeli, yeni siyasi tarihlerin çağrışımına davetiye çıkaracak bir tarihe kesinlikle yer verilmemelidir. Esas madde içinde 31/12/1981 tarihine yer verilmeyip, mutlaka geçici madde olarak yeni Anayasaya eklenmelidir.

4-Ormandan çıkarma işlemi, yalnızca orman içinden nakledilecek köylerin yerleştirilmesi için yapılmalı ve başka amaçlar için kullanılacak bir araç haline kesinlikle getirilmemelidir.

[4] http://ormuh.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=82:anayasa-taslai-konusunda-goeruelermz&catid=44:odagorusleri

5-Ormanlara zarar verebilecek siyasi propaganda dâhil hiçbir faaliyete müsaade edilemez. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınmamalıdır.

6-Ormanlar her ne ad altında olursa olsun arsa üreten bir arsa ofisi konumunda olmamalıdır.

7-Ormanlar, üstün kamu yararı ve zorunluluk bulunması dışında, hiçbir konuda izin ve irtifak hakkına konu yapılmamalıdır.

Orman Mühendisleri Odasınca önerilen anayasa düzenlemesi ve geçici madde hükmü ise aşağıda belirtildiği şekildedir:

Önerilen esas madde düzenlemesi:

Ormanların korunması ve geliştirilmesi:

Madde 131- (1) Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Yanan ormanların yerinde ve orman içinden nakledilen köyler halkına ait arazilerde derhal yeni orman yetiştirilir. Bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bu yerler imara açılamaz.

(2) Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz ve kanuna göre buralar Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

(3) Ormanlara zarar verebilecek siyasi propaganda dahil hiçbir faaliyete müsaade edilemez. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz. Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz.

(4) Orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen yerleştirilmesi için, orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanlarına veya yerleşim alanlara dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler dışında orman sınırlarında daraltma yapılamaz.

(5) Dördüncü fıkraya göre orman dışına çıkarılan yerler, devlet tarafından ihya edilerek orman dışına nakledilen köyler halkının yararlanmasına tahsis edilir ve tapuları verilir. Bu yerlerin ihya, tahsis ve tapu işleri kanunla düzenlenir.

Önerilen geçici madde düzenlemesi:
31/12/1981 tarihinden önce orman dışına çıkarılan yerlere ait işler.
Geçici Madde 1- (1) 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler orman dışına çıkarılır ve satılarak değerlendirilir. Satışta öncelik orman köylülerinin ve fiilen bu arazileri kullananlarındır. Satışa ait usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

3.5.Tema Vakfı

Tema Vakfı da faaliyet alanına giren konularla ilgili anayasa taslak metinleri hazırlayarak kamuoyuna sunmuştur. Tema Vakfınca hazırlanan anayasa taslağının ormanlarla ilgili maddesi şu şekilde düzenlenmiştir:

Ormanların korunması ve geliştirilmesi, orman köylüleri

Madde: Devlet, ormanların korunması ve geliştirilmesi için gerekli kanunları yürürlüğe koyar ve önlemleri alır. Yanan orman alanlarında orman ekosisteminin yeniden oluşmasını sağlamak ve bunun için gerekli önlemleri almak Devletin görevidir. Bu yerlerde özel veya kamusal amaçlı yapılaşmaya izin verilemez, tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Ormanlara zarar verecek hiçbir işlem ve eyleme izin verilemez.

Devlet ormanları sürdürülebilirlik ve katılımcılık ilkeleri doğrultusunda Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz; ormanları yakmak, yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel veya özel af kapsamına alınamaz. Ormanların yıkımına yol açacak siyasal propaganda yapılamaz.

Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, gereken durumlarda başka yere yerleştirilmesi; ormanları koruma bakımından, ormanın gözetilmesi, yönetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı önlemlerin alınması kanunla düzenlenir.

Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılır.

Tema Vakfınca madde gerekçesi de aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir:

Mevcut anayasada iki madde halinde düzenlenmiş olan; ormanlar ve orman köylüsüne ilişkin hükümler aynı madde içinde kısaltılarak ve sadeleştirilerek yeniden düzenlenmiştir.

Tema Vakfının anayasa önerisinde ormanlarla ilgisi bakımından dikkat çeken önemli bir nokta da ormanların işlevleriyle doğrudan ilgili olan iki konuda ayrı ayrı anayasa düzenlemelerinin önerilmesidir. Söz konusu taslak incelendiğinde "ekosistem ve ekosistemin korunmasını isteme hakkı" ile "su doğal varlığı, yer üstü ve yer altı suları" madde başlıklı iki ayrı maddenin de ormanları yakından ilgilendirdiği görülmektedir.

3.6.İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Görüşü

2007 yılında hükümet tarafından hazırlanması istenilen ve Prof. Dr. Ergun ÖZBUDUN başkanlığındaki komisyonca hazırlanan anayasa taslağında yer alan ormanlara ilişkin hükümlerle ilgili yine 2007 yılında fakülte görüşünde özetle aşağıdaki hususlara değinilmiştir:

Taslak metinde yer alan "gözetim" teriminin "denetim" terimini tam olarak karşılamadığından hareketle, madde metnindeki ifadenin "bütün ormanlarım gözetim ve denetimi Devlete aittir" şeklinde olması gerektiği,

Taslak metinde yer alan "Devlet ormanları Devletçe yönetilir, işletilir ve işlettirilir" cümlesindeki "işlettirilir" sözcüğünün doğası gereği kar amacını ön planda tutan bir özel sektör anlayışını getireceği, bunun da ormanların ekolojik, sosyal ve kültürel fonksiyonlarını gözetmeyeceği açık olduğundan, "işlettirilir" sözcüğünün taslak metinden çıkarılması gerektiği,

Taslak metindeki irtifak hakkı kurulmasına ilişkin kısma "üstün kamu yararı" ve "zorunluluk" sözcükleri eklenerek, madde metninin "bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve üstün kamu yararı ve zorunluluk bulunması dışında irtifak hakkına konu olmaz" biçiminde düzenlenmesi gerektiği,

Mevcut anayasanın 169. maddesinin kapsamı daraltılmaması, ormanları siyasi propaganda haline getirecek hükümlerin anayasada yer almaması gerektiği belirtilerek, mevcut 169. maddede yer alan "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" hükmünün aynen korunması gerektiği,

Orman ve toprak muhafaza karakteri taşıyan funda ve makiliklerin orman sınırları dışarısına çıkarılmasına imkan sağlayan "Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen ve tarım alanlarına veya *başka alanlara*

dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler" ifadesinin taslak metinden çıkarılması gerektiği,

Orman niteliğini kaybetmiş olma tarihinin 23.07.2007 tarihine çekildiği belirtilerek, bu düzenlemenin ormanı yakıp, yıkarak işgal edenlerin nihai amaçlarına üçüncü kez ulaşmasını sağlayacağı belirtilerek, 31.12.1981 tarihinin asla değiştirilmemesi gerektiği,

Orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin işgalcileri ödüllendirir biçimde fiili kullanıcılarına (şagil) satılmasına olanak sağlamak yerine, bu yerlerin orman suçlarını özendirmeyecek biçimde ve öncelik orman köylülerine deprem vb. afetler nedeniyle nakledilecek iskan alanlarına verilerek değerlendirilmesi yoluna gidilmesi gerektiği bildirilmiştir.

3.7.Türkiye Ormancılar Derneği

Türkiye Ormancılar Derneği 2016 yılında üniversite öğretim üyeleri, Türkiye Ormancılar Derneği Yönetim Kurulu Üyeleri ve Yargıtay 20. Hukuk Dairesi Onursal Başkanının katılımıyla yaptığı "Anayasada Orman ve Ormancılık" toplantısı ile anayasa ve orman ilişkilerini ele alarak, 1961 ve 1982 anayasalarının konu ile ilgili hükümlerini değerlendirmiş, anayasada yer alması gereken hüküm ve gerekçeler irdelendikten sonra aşağıdaki madde metni önerilmiştir:

"Ormanlar ve Yönetimi"

Devlet, ormanların korunması, genişletilmesi ve geliştirilmesi için gerekli kanunları koyar ve gerekli tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi ve denetimi devlete aittir.

Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz, bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez. Devlet ormanları üstün kamu yararı ve zorunluluk halleri dışında irtifak hakkına konu edilemez.

Orman içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması ve kentsel toplumun ormanların ekosistem hizmetlerinden yararlandırılması kanunla düzenlenir.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz. Orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz, genel ve özel af kapsamına alınamaz. Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerler başka amaçlarla kullanılamaz. (Türkiye Ormancılar Derneği, 2017)

4. MATERYAL VE METOT

4.1. Materyal

Araştırmanın birincil verileri anket tekniğinden yararlanılarak elde edilmiştir. İkincil veriler ise bu konuda yapılan çalışmalar, kitaplar taranarak elde edilmiştir. Türkiye'de anayasa düzeyinde ormancılıkla ilgili hukuksal düzenlemeler ve ormancılık uygulamalarına getirdiği sonuçlar incelemek amacıyla Orman Genel Müdürlüğü müfettişleri, orman mühendisleri ve orman mühendisliği bölümü öğrencilerinden oluşan 245 kişilik bir gruba anket uygulanmıştır. Çalışmaya 39 Orman Genel Müdürlüğü Müfettişi (Toplam müfettişlerin %90'ı katılmıştır), 106 orman mühendisi ve 100 tane de orman mühendisliği bölümü öğrencisi katılmıştır. Çalışma deseni bu üç grup üzerinden yürütülmesinin sebebi, müfettiş mesleğine sahip kişilerin hukuksal düzenlemelerle yakından ilgilenmesi, orman mühendislerinin mesleği icra ediciler olarak hukuksal düzenlemelerin uygulanması boyutunda büyük sorumlulukları olması ve orman mühendisliği bölümü öğrencileri ise yeni nesil olarak bu konudaki görüşlerinin neler olduğunu tespit etmek amaçlanmıştır.

Anket formu toplam 23 adet sorudan oluşmaktadır. Anket formunda son soruda bu konudaki görüşlerin açık uçlu olarak sorulması dışında 4'lü likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi için SPSS 20.0 istatistik paket programından yararlanılmış ve istatistiksel analizlerde 0,05 anlamlılık düzeyi ölçüt alınmıştır. Verilerin güvenilirliğinin hesaplanmasında Cronbach's Alpha katsayısı kullanılmıştır. Cronbach alfa katsayısı, sürekli, aralıklı ya da ardışık 4 ya da 5 seçenekli cevaplar içeren k sayıdaki soruyu barındıran bir ölçeğin, herhangi bir yargıyı sorgulama gücünü, yeterliliğini, güvenirliğini, genel tutarlılığını ve soru türdeşliğini ölçen bir katsayıdır (Özdamar, 2013). Bağımsız değişkenleri açıklayan ifadelere uygulanan güvenilirlik analizi sonucunda, Cronbach's Alpha katsayısı, 0,632 bulunmuştur. Çizelge 4.1'de güvenilirlik analizi sonuçları gösterilmiştir.

Çizelge 4.1. Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Cronbach's Alpha	Soru Sayısı
0,632	22

Anket uygulamasında örnek büyüklüğü (n):

$n=[N * t^2 * p * q] / [d^2 * (N-1) + t^2 * p * q]$ eşitliğinden hesaplanmıştır.

n= Örnekleme alınacak sayı

N= Ana kütle büyüklüğü

t= Güven kat sayısı (%95'lik güven için bu katsayı 1,96 alınmaktadır)

p= Ölçmek istediğimiz özelliğin ana kütlede bulunma ihtimali

q= Ölçmek istenilen özelliğin ana kütlede bulunmama ihtimali

d= Kabul edilen örnekleme hatası (% 10)

$n= N* 1.96^2 * 0,5 * 0,5] / [0,10^2 * (N-1) + 1.96^2 * 0,5 * 0,5] = 96$ kişi olarak bulunmuştur. Çalışmada ana kütlesi N kişiden oluşan grubun görüşlerinin değerlendirilmesi için 96 kişi yeterli olmaktadır. Orman Genel Müdürlüğü Müfettiş olarak görev yapanların % 90'na ulaşılmıştır. Ancak yapılan çalışmada daha gerçekçi ve sağlıklı sonuçlara ulaşabilmek adına katılımcı sayısı artırılarak, toplam 245 kişi üzerinde anket uygulaması yapılmıştır.

4.2. Yöntem

Anket tekniği ile elde edilen verilerin değerlendirilmesinde (Parametrik veya Parametrik olmayan testler) kullanılacak testlerden hangisinin uygun olduğunu belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile normallik testi yapılmıştır (Çizelge 4.2.). Bu sebeple H0 ve H1 hipotezleri aşağıdaki gibi oluşturulmuştur.

H0: %95 güven aralığında veriler normal dağılımlıdır.

H1:%95 güven aralığında veriler normal dağılımlı değildir.

Çizelge 4.2. Normallik Testi Sonuçları

	Kolmogorov Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
1. Soru	,479	245	,000	,434	245	,000
2. Soru	,309	245	,000	,691	245	,000
3. Soru	,483	245	,000	,500	245	,000
4. Soru	,384	245	,000	,661	245	,000
5. Soru	,317	245	,000	,753	245	,000
6. Soru	,313	245	,000	,718	245	,000
7. Soru	,326	245	,000	,744	245	,000
8. Soru	,218	245	,000	,869	245	,000
9. Soru	,316	245	,000	,834	245	,000
10. Soru	,274	245	,000	,836	245	,000
11. Soru	,298	245	,000	,774	245	,000
12. Soru	,282	245	,000	,778	245	,000
13. Soru	,251	245	,000	,821	245	,000
14. Soru	,273	245	,000	,844	245	,000
15. Soru	,236	245	,000	,838	245	,000
16. Soru	,292	245	,000	,840	245	,000
17. Soru	,224	245	,000	,844	245	,000
18. Soru	,241	245	,000	,832	245	,000
19. Soru	,255	245	,000	,858	245	,000
20. Soru	,380	245	,000	,690	245	,000
21. Soru	,256	245	,000	,853	245	,000
22. Soru	,342	245	,000	,738	245	,000

* Anket soruları ekte verilmiştir.

Veri sayısının az olduğu durumlarda kullanılması tercih edilen Kolmogorov-Smirnov testi ve çok tercih edilen ve kullanılan Shapiro-Wilk Testlerinin her ikisinden de faydalanılmıştır. Çizelge 3.2'de görüldüğü üzere gerek Shapiro-Wilk gerekse Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarında değerlerin 0.05' den küçük olduğu için H1 hipotezi kabul edilerek verilerin, % 95 güven aralığında veriler normal dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Verilerin normal dağılıma sahip olmaması sebebiyle parametrik olmayan testlerden Kruskal Wallis testi ile veriler analiz edilmiş ve çapraz tablolarla görüş farklılıklarının hangi gruptan kaynaklandığı araştırılmıştır. Ayrıca, görüşlere ilişkin bulgular frekans ve yüzde analizi ile sunulmuştur.

5. BULGULAR VE TARTIŞMA

5.1. Araştırmaya katılanların görüşlerinin frekans ve yüzde değerleri

Bu bölümde çalışma kapsamında elde edilen verilerin frekans ve yüzde değerleri verilmiştir.

Araştırmaya katılanların gruplandırılmasına ilişkin bulgular Çizelge 5.1 verilmiştir.

Çizelge 5.1. Araştırmaya katılanların mesleğine ilişkin bulgular

Mesleği	Frekans	Yüzde %
Orman Mühendisi	106	43,3
OGM Müfettişi	39	15,9
Öğrenci	100	40,8
Toplam	245	100,0

Buna göre araştırmaya katılanların %43,3 Orman Mühendisi, %15,9'u OGM Müfettişi ve %40,8'i orman mühendisliği öğrencileridir.

"Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili düzenlemelere yer verilmeli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.2'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.2. Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili düzenlemelere yer verilmeli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yer Verilmelidir	203	82,9
Yer Verilebilir	32	13,1
Yer Verilmemelidir	2	0,8
Kesinlikle Yer Verilmemelidir	8	3,3
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili düzenlemelere yer verilmeli midir? fikrine %82,9'u kesinlikle yer verilmelidir, %13,1'i yer verilebilir, %0,8'i yer verilmemelidir ve %3,3'ü ise kesinlikle yer verilmemelidir cevaplarını vermiştir.

"Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümlerin yer alması, uygulamada ormanları koruma adına ne kadar etkili olacaktır?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.3'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.3. Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümlerin yer alması, uygulamada ormanları koruma adına ne kadar etkili olacaktır

	Frekans	Yüzde %
Çok Etkili Olur	118	48,2
Etkili Olabilir	121	49,4
Etkili Olmaz	3	1,2
Hiç Etkili Olmaz	3	1,2
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümlerin yer alması, uygulamada ormanları koruma adına ne kadar etkili olacaktır fikrine %48,2'si çok etkili olur, %49,4'ü etkili olabilir, %1,2s'i etkili olmaz ve %1,2'si ise hiç etkili olmaz cevaplarını vermiştir.

"Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümler "ormanlar" madde başlığı altında ayrı bir maddede mi, "çevre hakkı" vb. gibi bir madde içeriğinde mi yer almalıdır?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.4'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.4. Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümler "ormanlar" madde başlığı altında ayrı bir maddede mi, "çevre hakkı" vb. gibi bir madde içeriğinde mi yer almalıdır?

	Frekans	Yüzde %
Ormanlar Başlığı Altında Düzenlenmeli	198	80,8
Çevre Hakkı İçinde Düzenlenmeli	22	9
Düzenlendiği Yer Önemli Değil	24	9,8
Hiç Düzenlenmemeli	1	0,4
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümler "ormanlar" madde başlığı altında ayrı bir maddede mi, "çevre hakkı" vb. gibi bir madde içeriğinde mi yer almalıdır fikrine % 80,8'i ormanlar başlığı altında düzenlenmeli, % 9'u çevre hakkı içinde düzenlenmeli, %9,8'i düzenlendiği yer önemli değil ve %0,4'ü ise hiç düzenlenmemeli cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlete ormanların korunması ve genişletilmesinin yanında "geliştirilmesi" görevinin de verildiği bir düzenlemeye yer verilmeli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.5'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.5. 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlete ormanların korunması ve genişletilmesinin yanında "geliştirilmesi" görevinin de verildiği bir düzenlemeye yer verilmeli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yer Verilmelidir	154	62,9
Yer Verilebilir	81	33,1
Yer Verilmemelidir	7	2,9
Kesinlikle Yer Verilmemelidir	3	1,2
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlete ormanların korunması ve genişletilmesinin yanında "geliştirilmesi" görevinin de verildiği bir düzenlemeye yer verilmeli midir? fikrine Araştırmada yer alan katılımcıların; Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili düzenlemelere yer verilmeli midir? fikrine %62,9'u kesinlikle yer verilmelidir, %33,1'i yer verilebilir, %2,9'u yer verilmemelidir ve %1,2'si ise kesinlikle yer verilmemelidir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir?" adlı soruya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.6'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.6. 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir?"

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yer Verilmelidir	130	53,1
Yer Verilebilir	75	30,6
Yer Verilmemelidir	29	11,8
Kesinlikle Yer Verilmemelidir	11	4,5
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir? fikrine %53,1'i kesinlikle yer verilmelidir, %30,6'sı yer verilebilir, %11,8'i yer verilmemelidir ve %4,5'i ise kesinlikle yer verilmemelidir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki anılan düzenleme yerine, "Bütün ormanların gözetimi ve denetimi Devlete aittir" ifadesine yer verilmeli midir?" başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.7'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.7. 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki anılan düzenleme yerine, "Bütün ormanların gözetimi ve denetimi Devlete aittir" ifadesine yer verilmeli midir?"

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yer Verilmelidir	125	51
Yer Verilebilir	106	43,3
Yer Verilmemelidir	9	3,7
Kesinlikle Yer Verilmemelidir	5	2
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki anılan düzenleme yerine, "Bütün ormanların gözetimi ve denetimi Devlete aittir" ifadesine yer verilmeli midir?" adlı soruya %51'i kesinlikle yer verilmelidir, %43,3'ü yer verilebilir, %3,7'si yer verilmemelidir ve %2'si ise kesinlikle yer verilmemelidir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer verilmeli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.8'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.8. 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer verilmeli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yer Verilmelidir	133	54,3
Yer Verilebilir	78	31,8
Yer Verilmemelidir	25	10,6
Kesinlikle Yer Verilmemelidir	8	3,3
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer verilmeli midir? fikrine %54,3'ü kesinlikle yer verilmelidir, %31,8'i yer verilebilir, %10,6'sı yer verilmemelidir ve %3,3'ü ise kesinlikle yer verilmemelidir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeye ek olarak, Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmeli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.9'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.9. 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeye ek olarak, Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmeli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yer Verilmelidir	36	14,7
Yer Verilebilir	85	34,7
Yer Verilmemelidir	64	26,1
Kesinlikle Yer Verilmemelidir	60	24,5
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeye ek olarak, Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmeli midir? fikrine %14,7'si kesinlikle yer verilmelidir, %34,7'si yer verilebilir, %26,1'i yer verilmemelidir ve %24,5'i ise kesinlikle yer verilmemelidir cevaplarını vermiştir.

"Yeni Anayasada, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmeli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.10'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.10. Yeni Anayasada, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmeli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yer Verilmelidir	36	14,7
Yer Verilebilir	132	53,9
Yer Verilmemelidir	48	19,6
Kesinlikle Yer Verilmemelidir	29	11,8
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; Yeni Anayasada, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmeli midir? fikrine %14,7'si kesinlikle yer verilmelidir, %53,9'u yer verilebilir, %19,6'sı yer verilmemelidir ve %11,8'i ise kesinlikle yer verilmemelidir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanları kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu olabilmesi için "üstün kamu yararı" ya da kesin zorunluluk bulunması koşullarını arayan bir hükme yer verilmeli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.11'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.11. 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanları kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu olabilmesi için "üstün kamu yararı" ya da kesin zorunluluk bulunması koşullarını arayan bir hükme yer verilmeli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yer Verilmelidir	71	29
Yer Verilebilir	112	45,7
Yer Verilmemelidir	38	15,5
Kesinlikle Yer Verilmemelidir	24	9,8
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanları kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu olabilmesi için "üstün kamu yararı" ya da kesin zorunluluk bulunması koşullarını arayan bir hükme yer verilmeli midir? fikrine %29'u kesinlikle yer verilmelidir, %45,7'si yer verilebilir, %15,5'i yer verilmemelidir ve %9,8'i ise kesinlikle yer verilmemelidir cevaplarını vermiştir.

“1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında “Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, fıkranın ilk cümlesi yeterli görülüp, “ormanların tahrip edilebilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” cümlesinin Anayasa metninden çıkarılması ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açabilecek midir?” adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.12’de gösterilmiştir.

Çizelge 5.12. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında “Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, fıkranın ilk cümlesi yeterli görülüp, “ormanların tahrip edilebilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” cümlesinin Anayasa metninden çıkarılması ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açabilecek midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Yol Açacaktır	118	48,2
Yol Açabilir	94	38,4
Yol Açmaz	30	12,2
Kesinlikle Yol Açmaz	3	1,2
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında “Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, fıkranın ilk cümlesi yeterli görülüp, “ormanların tahrip edilebilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” cümlesinin anayasa metninden çıkarılması ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açabilecek midir? fikrine %48,2’si kesinlikle yol açacaktır, %38,4’ü yol açabilir, %12,2’si yol açmaz ve %1,2’si ise kesinlikle yol açmaz cevaplarını vermiştir.

“1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu’nda gerek Orman Kanunu’nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni Anayasa metninde yer alması gerekli midir?” adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.13’de gösterilmiştir.

Çizelge 5.13. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu’nda gerek Orman Kanunu’nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni Anayasa metninde yer alması gerekli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	114	46,5
Gerekli olabilir	97	39,6
Gerekli Değildir	27	11
Kesinlikle Gerekli Değildir	7	2,9
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz” düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu’nda gerek Orman Kanunu’nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni anayasa metninde yer alması gerekli midir? fikrine %46,5’i kesinlikle gereklidir, %39,6’sı gerekli olabilir, %11’i gerekli değildir ve %2,9’u ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

“Orman suçları için genel ve özel af çıkarılabilmeli midir?” adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.14’de gösterilmiştir.

Çizelge 5.14. Orman suçları için genel ve özel af çıkarılabilmeli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	8	3,3
Gerekli olabilir	69	28,2
Gerekli Değildir	71	29
Kesinlikle Gerekli Değildir	97	39,6
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; Orman suçları için genel ve özel af çıkarılabilmeli midir? fikrine %3,3'ü kesinlikle gereklidir, %28,2'si gerekli olabilir, %29'u gerekli değildir ve %39,6'i ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Söz konusu düzenlemenin ilk cümlesinde bulunan "münhasıran" sözcüğünün yeni Anayasa metninde de yer alması gerekli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.15'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.15. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesi yer almaktadır. Söz konusu düzenlemenin ilk cümlesinde bulunan "münhasıran" sözcüğünün yeni Anayasa metninde de yer alması gerekli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	65	26,5
Gerekli olabilir	117	47,8
Gerekli Değildir	45	18,4
Kesinlikle Gerekli Değildir	18	7,3
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Söz konusu düzenlemenin ilk cümlesinde bulunan "münhasıran" sözcüğünün yeni anayasa metninde de yer alması gerekli midir? fikrine %26,5'i kesinlikle gereklidir, %47,8'i gerekli olabilir, %18,4'ü gerekli değildir ve %7,3'ü ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesi gereği bütün orman suçları için değil, yalnızca Anayasada belirtilen amaçlarla işlenen orman suçları için genel ve özel af çıkarılamamaktadır. Yeni Anayasada bu veya benzeri bir düzenleme ile hiçbir biçimde genel ve özel affa konu edilemeyecek orman suçlarına yer verilmesi gerekli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.16'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.16. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesi gereği bütün orman suçları için değil, yalnızca Anayasada belirtilen amaçlarla işlenen orman suçları için genel ve özel af çıkarılamamaktadır. Yeni Anayasada bu veya benzeri bir düzenleme ile hiçbir biçimde genel ve özel affa konu edilemeyecek orman suçlarına yer verilmesi gerekli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	83	33,9
Gerekli olabilir	102	41,6
Gerekli Değildir	47	19,2
Kesinlikle Gerekli Değildir	13	5,3
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesi gereği bütün orman suçları için değil, yalnızca Anayasada belirtilen amaçlarla işlenen orman suçları için genel ve özel af çıkarılamamaktadır. Yeni Anayasada bu veya benzeri bir düzenleme ile hiçbir biçimde genel ve özel affa konu edilemeyecek orman suçlarına yer verilmesi gerekli midir? fikrine %33,9'u kesinlikle gereklidir, %41,6'sı gerekli olabilir, %19,2'si gerekli değildir ve %5,3'ü ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesinde belirtilen amaçlarla işlenen suçlara eklemeler yapılması gerekli midir?" adlı soruya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.17'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.17. 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesinde belirtilen amaçlarla işlenen suçlara eklemeler yapılması gerekli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	50	20,4
Gerekli olabilir	130	53,1
Gerekli Değildir	47	21,2
Kesinlikle Gerekli Değildir	13	5,3
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesinde belirtilen amaçlarla işlenen suçlara eklemeler yapılması gerekli midir? fikrine %20,4'ü

kesinlikle gereklidir, %53,1'i gerekli olabilir, %21,2'si gerekli değildir ve %5,3'ü ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrasında, Anayasada belirtilen koşullar dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı düzenlenmiştir. Yeni Anayasada orman sınırlarının daraltılabilmesine yönelik istisnai hükümlere yer verilmesi gerekli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.18'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.18. 1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrasında, Anayasada belirtilen koşullar dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı düzenlenmiştir. Yeni Anayasada orman sınırlarının daraltılabilmesine yönelik istisnai hükümlere yer verilmesi gerekli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	22	9
Gerekli olabilir	68	27,8
Gerekli Değildir	67	27,3
Kesinlikle Gerekli Değildir	88	35,9
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrasında, Anayasada belirtilen koşullar dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı düzenlenmiştir. Yeni Anayasada orman sınırlarının daraltılabilmesine yönelik istisnai hükümlere yer verilmesi gerekli midir? fikrine %9'u kesinlikle gereklidir, %27,8'i gerekli olabilir, %27,3'ü gerekli değildir ve %35,9'u kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrası ile "orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım arazisine dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir kasaba ve köy yapılarının

toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Orman sınırlarının daraltılabilmesi için kullanılan ölçütlerden "bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeme" ifadesinin Anayasada yer alması gerekli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.19'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.19. 1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrası ile "orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım arazisine dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Orman sınırlarının daraltılabilmesi için kullanılan ölçütlerden "bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeme" ifadesinin Anayasada yer alması gerekli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	86	35,1
Gerekli olabilir	92	37,6
Gerekli Değildir	39	15,9
Kesinlikle Gerekli Değildir	28	11,4
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrası ile "orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım arazisine dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Orman sınırlarının daraltılabilmesi için kullanılan ölçütlerden "bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeme" ifadesinin anayasada yer alması gerekli midir? fikrine %35,1'i

kesinlikle gereklidir, %37,6'sı gerekli olabilir, %15,9'u gerekli değildir ve %11,4'ü ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

"1982 Anayasasının 169. ve 170. maddelerinde yer alan ve orman sınırları dışına çıkarılma koşullarını düzenleyen 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesine anayasal dayanak olan" 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetme" ölçütünün orman sınırlarının daraltılabilmesi için bir gerekçe olarak yeni Anayasada yer alması gerekli midir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.20'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.20. 1982 Anayasasının 169. ve 170. maddelerinde yer alan ve orman sınırları dışına çıkarılma koşullarını düzenleyen 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesine anayasal dayanak olan" 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetme" ölçütünün orman sınırlarının daraltılabilmesi için bir gerekçe olarak yeni Anayasada yer alması gerekli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	54	22
Gerekli olabilir	99	40,4
Gerekli Değildir	47	19,2
Kesinlikle Gerekli Değildir	45	18,4
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. ve 170. maddelerinde yer alan ve orman sınırları dışına çıkarılma koşullarını düzenleyen 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesine anayasal dayanak olan" 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetme" ölçütünün orman sınırlarının daraltılabilmesi için bir gerekçe olarak yeni anayasada yer alması gerekli midir? fikrine %22'si kesinlikle gereklidir, %40,4'ü gerekli olabilir, %19,2'si gerekli değildir ve %18,4'ü ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir

“Yeni Anayasada “orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına” ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekli midir?” adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.21’de gösterilmiştir.

Çizelge 5.21. Yeni Anayasada “orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına” ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	154	62,9
Gerekli olabilir	61	24,9
Gerekli Değildir	26	10,6
Kesinlikle Gerekli Değildir	4	1,6
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; yeni anayasada “orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına” ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekli midir? fikrine %62,9’u kesinlikle gereklidir, %24,9’u gerekli olabilir, %10,6’sı gerekli değildir ve %1,6’sı ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

“Yeni Anayasada orman köylüsü dışındaki toplum kesimlerinin, örneğin kent toplumunun ormanlardan yararlanmasına ilişkin hükümlere yer verilmeli midir?” adlı soruya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.22’de gösterilmiştir.

Çizelge 5.22. Yeni Anayasada orman köylüsü dışındaki toplum kesimlerinin, örneğin kent toplumunun ormanlardan yararlanmasına ilişkin hükümlere yer verilmeli midir?

	Frekans	Yüzde %
Kesinlikle Gereklidir	66	26,9
Gerekli olabilir	110	44,9
Gerekli Değildir	52	21,2
Kesinlikle Gerekli Değildir	17	6,9
Toplam	201	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; yeni anayasada orman köylüsü dışındaki toplum kesimlerinin, örneğin kent toplumunun ormanlardan yararlanmasına ilişkin hükümlere yer verilmeli midir? fikrine %26,9'u kesinlikle gereklidir, %44,9'u gerekli olabilir, %21,2'si gerekli değildir ve %6,9'u ise kesinlikle gerekli değildir cevaplarını vermiştir.

"Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir?" adlı soru ya verilen cevaplara ilişkin sonuçlar Çizelge 5.23'de gösterilmiştir.

Çizelge 5.23. Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir?

	Frekans	Yüzde %
Birden Fazla Maddede Yer Almalıdır	136	55,5
Tek Maddede Yer Almalıdır	79	32,2
Başka Bir Madde Başlığı Altında Düzenlenebilir	28	11,4
Anayasada Orman ve Ormancılıkla Düzenlemeye Gerek Yoktur	2	0,8
Toplam	245	100,0

Araştırmada yer alan katılımcıların; Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir? fikrine %55,5'i birden fazla maddede yer almalıdır, %32,2'si tek maddede yer almalıdır, %11,4'ü başka bir madde başlığı altında düzenlenebilir ve

%0,8'i ise anayasada orman ve ormancılıkla düzenlemeye gerek yoktur cevaplarını vermiştir.

5.2. Araştırma Grubunun Farklılığına Göre Yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Araştırma grubunun farklılığına göre yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları Çizelge 5.24'de verilmiştir.

Çizelge 5.24. Araştırma grubunun farklılığına göre yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Sorular	Chi-Square	df	Asymp. Sig.
Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili düzenlemelere yer verilmeli midir?	,615	2	,735
Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümlerin yer alması, uygulamada ormanları koruma adına ne kadar etkili olacaktır?	5,956	2	,051
Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümler "ormanlar" madde başlığı altında ayrı bir maddede mi, "çevre hakkı" vb. gibi bir madde içeriğinde mi yer almalıdır?	2,972	2	,226
1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlete ormanların korunması ve genişletilmesinin yanında "geliştirilmesi" görevinin de verildiği bir düzenlemeye yer verilmeli midir?	5,038	2	,081
1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir?	10,829	2	,004*
1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki anılan düzenleme yerine, "Bütün ormanların gözetimi ve denetimi	5,300	2	,071

Devlete aittir" ifadesine yer verilmeli midir?			
1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer verilmeli midir?	16,235	2	,000*
1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeye ek olarak, Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmeli midir?	8,785	2	,012*
Yeni Anayasada, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmeli midir?	1,631	2	,442
1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanları kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu olabilmesi için "üstün kamu yararı" ya da "kesin zorunluluk" bulunması koşullarını arayan bir hükme yer verilmeli midir?	0,904	2	,636
1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, fıkranın ilk cümlesi yeterli görülüp, "ormanların tahrip edilebilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" cümlesinin Anayasa metninden çıkarılması ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açabilecek midir?	15,833	2	,000*
1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu'nda gerek Orman Kanunu'nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni Anayasa metninde yer alması gerekli midir?	10,020	2	,007*
Orman suçları için genel ve özel af çıkarılabilmeli midir?	9,965	2	,007*
1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Münhasıran orman suçları için genel ve	14,231	2	,001*

özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz ” düzenlemesi yer almaktadır. Söz konusu düzenlemenin ilk cümlesinde bulunan “münhasıran” sözcüğünün yeni Anayasa metninde de yer alması gerekli midir?			
1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz ” düzenlemesi gereği bütün orman suçları için değil, yalnızca Anayasada belirtilen amaçlarla işlenen orman suçları için genel ve özel af çıkarılamamaktadır. Yeni Anayasada bu veya benzeri bir düzenleme ile hiçbir biçimde genel ve özel affa konu edilemeyecek orman suçlarına yer verilmesi gerekli midir?	9,495	2	,009*
1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz ” düzenlemesinde belirtilen amaçlarla işlenen suçlara eklemeler yapılması gerekli midir?	13,668	2	,001*
1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrasında, Anayasada belirtilen koşullar dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı düzenlenmiştir. Yeni Anayasada orman sınırlarının daraltılabilmesine yönelik istisnai hükümlere yer verilmesi gerekli midir?	,662	2	,718
1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrası ile “orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım arazisine dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz” düzenlemesi yer almaktadır. Orman sınırlarının daraltılabilmesi için kullanılan ölçütlerden “bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeme” ifadesinin Anayasada yer alması gerekli midir?	2,003	2	,367
1982 Anayasasının 169. ve 170. maddelerinde yer alan ve orman sınırları dışına çıkarılma koşullarını	,022	2	,989

düzenleyen 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesine anayasal dayanak olan" 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetme" ölçütünün orman sınırlarının daraltılabilmesi için bir gerekçe olarak yeni Anayasada yer alması gerekli midir?			
Yeni Anayasada "orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına" ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekli midir?	29,761	2	,000*
Yeni Anayasada orman köylüsü dışındaki toplum kesimlerinin, örneğin kent toplumunun ormanlardan yararlanmasına ilişkin hükümlere yer verilmeli midir?	8,410	2	,015*
Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir?	23,758	2	,000*

Araştırmaya katılanlar meslek gruplarına göre, Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir?, 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer verilmeli midir?, 1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeye ek olarak, Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmeli midir?, 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, fıkranın ilk cümlesi yeterli görülüp, "ormanların tahrip edilebilmesine yol açan siyasi

propaganda yapılamaz" cümlesinin Anayasa metninden çıkarılması ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açabilecek midir?, 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu'nda gerek Orman Kanunu'nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni Anayasa metninde yer alması gerekli midir?, Orman suçları için genel ve özel af çıkarılabilmeli midir?, 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Söz konusu düzenlemenin ilk cümlesinde bulunan "münhasıran" sözcüğünün yeni Anayasa metninde de yer alması gerekli midir?, 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesi gereği bütün orman suçları için değil, yalnızca Anayasada belirtilen amaçlarla işlenen orman suçları için genel ve özel af çıkarılamamaktadır. Yeni Anayasada bu veya benzeri bir düzenleme ile hiçbir biçimde genel ve özel affa konu edilemeyecek orman suçlarına yer verilmesi gerekli midir?, 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesinde belirtilen amaçlarla işlenen suçlara eklemeler yapılması gerekli midir?, Yeni Anayasada "orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına" ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekli midir?, Yeni Anayasada orman köylüsü dışındaki toplum kesimlerinin, örneğin kent toplumunun ormanlardan yararlanmasına ilişkin hükümlere yer verilmeli midir?, 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir? Sorularını cevaplayarak istatistiksel olarak anlamlı görüş farklılıklarının olduğu ortaya konulmuştur.

5.3. Araştırmaya Katılanların Görüş Farklarının Hangi Gruptan Kaynaklandığını Tespit Etmek Üzere Yapılan Çapraz Tablolara İlişkin Sonuçlar

1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir? Sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.25'de verilmiştir.

Çizelge 5.25. 5. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Yer Verilmelidir	Yer Verilebilir	Yer Verilmemelidir	Kesinlikle Yer Verilmemelidir
Orman Müh.	68 64,2%	23 21,7%	10 9,4%	5 4,7%
OGM Müfettişleri	22 56,4%	13 33,3%	4 10,3%	0 0,0%
Orman Müh. Öğr	40 40,0%	39 39,0%	15 15,0%	6 6,0%
Toplam	130 53,1%	75 30,6%	29 11,8%	11 4,5%

Çizelge 5.25'e göre bu görüşe Orman Mühendisliği bölümü Öğrencilerinin % 21'i yer verilmemeli diyerek, OGM Müfettişleri ve orman mühendislerinin görüşünden ayrılmıştır.

Söz konusu bakış açısı farklılığının, orman mühendisliği öğrencilerinin, mesleği fiilen icra eden orman mühendisleri ve Orman Genel Müdürlüğü Müfettişleri kadar mesleki deneyime sahip olmamaları ve meslek sorunları ile henüz karşılaşmamış olmalarından kaynaklandığı görülmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer

verilmeli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.26'da verilmiştir.

Çizelge 5.26. 7. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Yer Verilmelidir	Yer Verilebilir	Yer Verilmemelidir	Kesinlikle Yer Verilmemelidir
Orman Müh.	68	23	10	5
	64,2%	21,7%	9,4%	4,7%
OGM Müfettişleri	28	8	2	1
	71,8%	20,5%	5,1%	2,6%
Orman Müh. Öğr	37	47	14	2
	37,0%	47,0%	14,0%	2,0%
Toplam	133	78	26	8
	54,3%	31,8%	10,6%	3,3%

Çizelge 5.26'ya göre bu görüşe Orman Mühendisliği bölümü Öğrencilerinin % 16'sı yer verilmemeli diyerek, OGM Müfettişleri ise % 92,3'ü yer verilmeli diyerek görüş farklılığının kaynağını oluşturmaktadır.

Söz konusu görüş farklılıklarının, Orman Genel Müdürlüğü Müfettişlerinin meslek içinde farklı uygulamalar ve sorunlarla karşılaşarak elde ettikleri deneyim sayesinde, Devlet ormanlarının mülkiyetinin devri durumunda, ormanların büyük oranda yok olmasına ve orman arazilerinin farklı amaçlarla kullanılabileceğini öngörmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeye ek olarak, Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmeli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.27'de verilmiştir.

Çizelge 5.27. 8. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Yer Verilmelidir	Yer Verilebilir	Yer Verilmemelidir	Kesinlikle Yer Verilmemelidir
Orman Müh.	12	32	28	34
	11,3%	30,2%	26,4%	32,1%
OGM Müfettişleri	6	11	12	10
	15,4%	28,2%	30,8%	25,6%
Orman Müh. Öğr	18	42	24	16
	18,0%	42,0%	24,0%	16,0%
Toplam	36	85	64	60
	14,7%	34,7%	26,1%	24,5%

Çizelge 5.27'ye göre bu görüşe OGM Müfettişleri ve orman mühendislerinin büyük çoğunluğu yer verilmemeli derken, orman mühendisliği bölümü öğrencilerinin % 60'ı yer verilmeli diyerek görüş farklılığının oluşmasını sağlamıştır.

Söz konusu görüş farklılığının genç kuşağın ormancılığa bakış açısının farklılaşabileceğinden ve orman mühendislerinin son yıllarda kamuda istihdam oranının düşmesi nedeniyle, orman mühendisliği öğrencilerinin istihdam kaygısından da kaynaklanabileceği, özel sektör tarafından orman işletmeciliğine başlanılabilmesi durumunda iş kurma, mevcut bir işletmede çalışabilme olanaklarını da değerlendirerek, diğer iki gruptan farklı yanıt verdikleri değerlendirilmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, fıkranın ilk cümlesi yeterli görülüp, "ormanların tahrip edilebilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" cümlesinin Anayasa metninden çıkarılması ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açabilecek midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.28'de verilmiştir.

Çizelge 5.28. 11. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Yol Açacaktır	Yol Açabilir	Yol Açmaz	Kesinlikle Yol Açmaz
Orman Müh.	57	36	13	0
	53,8%	34,0%	12,3%	0,0%
OGM Müfettişleri	11	13	12	3
	28,2%	33,3%	30,8%	7,7%
Orman Müh. Öğr	50	45	5	0
	50,0%	45,0%	5,0%	0,0%
Toplam	118	94	30	3
	48,2%	38,4%	12,2%	1,2%

Çizelge 5.28'e göre bu görüşe OGM Müfettişlerinin % 38,5'i yer verilmemelidir diyerek bu farkın oluşmasını sağlamıştır.

Söz konusu görüş farklılığının, Orman Genel Müdürlüğü Müfettişlerinin ormanlara zarar verebilecek siyasi propaganda yapılamaz düzenlemesinin, kanunlarda cezai yaptırımı olmadığını düşünmeleri ile düzenlemenin ilk cümlesindeki ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez düzenlemesinin, siyasi propaganda yasağını da kapsadığını düşünmelerinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu'nda gerek Orman Kanunu'nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni Anayasa metninde yer alması gerekli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.29'da verilmiştir.

Çizelge 5.29. 12. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Gereklidir	Gerekli olabilir	Gerekli Değildir	Kesinlikle Gerekli Değildir
Orman Müh.	52	40	10	4
	49,1%	37,7%	9,4%	3,8%
OGM Müfettişleri	13	11	13	2
	33,3%	28,2%	33,3%	5,1%
Orman Müh. Öğr	49	46	4	1
	49,0%	46,0%	4,0%	1,0%
Toplam	114	97	27	7
	46,5%	39,6%	11,0%	2,9%

Çizelge 5.29'a göre bu görüşe OGM Müfettişlerinin % 38,4'ü yer verilmemelidir diyerek diğer iki gruptan görüş olarak ayrılmıştır.

Söz konusu görüş farklılığının, Orman Genel Müdürlüğü Müfettişlerinin söz konusu anayasal düzenlemenin bugüne kadar ormanların tahribini engellemede etkili bir yol olmadığı ve kanunlarda da yaptırım olarak karşılığının bulunmadığını düşünmeleri nedeniyle anayasa metninde kalmasının gerekmediğini düşünmelerinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Orman suçları için genel ve özel af çıkarılabilmeli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.30'da verilmiştir.

Çizelge 5.30. 13. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Gereklidir	Gerekli olabilir	Gerekli Değildir	Kesinlikle Gerekli Değildir
Orman Müh.	5	23	25	53
	4,7%	21,7%	23,6%	50,0%
OGM Müfettişleri	1	9	11	18
	2,6%	23,1%	28,2%	46,2%
Orman Müh. Öğr	2	37	35	26
	2,0%	37,0%	35,0%	26,0%
Toplam	8	69	71	97
	3,3%	28,2%	29,0%	39,6%

Çizelge 5.30'a göre bu görüşe orman mühendisliği öğrencilerinin % 39'u yer verilmelidir diyerek diğer iki gruptan görüş olarak ayrılmıştır.

Söz konusu görüş farklılığının, orman mühendisliği öğrencilerinin mesleki deneyim eksikliğinden kaynaklandığı ve orman suçları için çıkarılabilecek afların orman varlığı üzerine oluşturabileceği olumsuz etkilerle meslek içinde henüz karşılaşmamış olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Söz konusu düzenlemenin ilk cümlesinde bulunan "münhasıran" sözcüğünün yeni Anayasa metninde de yer alması gerekli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.31'de verilmiştir.

Çizelge 5.31. 14. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Gereklidir	Gerekli olabilir	Gerekli Değildir	Kesinlikle Gerekli Değildir
Orman Müh.	39	46	15	6
	36,8%	43,4%	14,2%	5,7%
OGM Müfettişleri	5	15	16	3
	12,8%	38,5%	41,0%	7,7%
Orman Müh. Öğr	21	56	14	9
	21,0%	56,0%	14,0%	9,0%
Toplam	65	117	45	18
	26,5%	47,8%	18,4%	7,3%

Çizelge 5.31'e göre bu görüşe OGM Müfettişlerinin % 48,7'si yer verilmemelidir diyerek diğer iki gruptan görüş olarak ayrılmıştır.

Söz konusu görüş farklılığının, Orman Genel Müdürlüğü Müfettişlerince "münhasıran" orman suçları için af çıkarılamayacağına ilişkin bir düzenlemenin, istisnai de olsa birtakım orman suçları için af çıkarılabilmesine anayasal bir engel

olmaması anlamına geldiği kanaatinde olmaları ve orman suçları için hiçbir biçimde af kanunu çıkarılamaması gerektiği anlayışında olmalarından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesi gereği bütün orman suçları için değil, yalnızca Anayasada belirtilen amaçlarla işlenen orman suçları için genel ve özel af çıkarılamamaktadır. Yeni Anayasada bu veya benzeri bir düzenleme ile hiçbir biçimde genel ve özel affa konu edilemeyecek orman suçlarına yer verilmesi gerekli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.32'de verilmiştir.

Çizelge 5.32. 15. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Gereklidir	Gerekli olabilir	Gerekli Değildir	Kesinlikle Gerekli Değildir
Orman Müh.	45	42	13	6
	42,5%	39,6%	12,3%	5,7%
OGM Müfettişleri	10	11	15	3
	25,6%	28,2%	38,5%	7,7%
Orman Müh. Öğr	28	49	19	4
	28,0%	49,0%	19,0%	4,0%
Toplam	83	102	47	13
	33,9%	41,6%	19,2%	5,3%

Çizelge 5.32'ye göre bu görüşe OGM Müfettişlerinin % 46,2'si yer verilmemelidir diyerek diğer iki gruptan görüş olarak ayrılmıştır.

Söz konusu görüş farklılığının, Orman Genel Müdürlüğü Müfettişlerinin orman suçlarının genel ve özel affa konu edilmesine karşı olmaları nedeniyle, affa konu edilemeyecek suçların sınırlı sayı ilkesiyle anayasada belirlenmesine karşı olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz" düzenlemesinde belirtilen amaçlarla işlenen suçlara eklemeler yapılması gerekli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.33'de verilmiştir.

Çizelge 5.33. 16. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Gereklidir	Gerekli olabilir	Gerekli Değildir	Kesinlikle Gerekli Değildir
Orman Müh.	21	50	28	7
	19,8%	47,2%	26,4%	6,6%
OGM Müfettişleri	5	16	16	2
	12,8%	41,0%	41,0%	5,1%
Orman Müh. Öğr	24	64	8	4
	24,0%	64,0%	8,0%	4,0%
Toplam	50	130	52	13
	20,4%	53,1%	21,2%	5,3%

Çizelge 5.33'e göre bu görüşe OGM Müfettişlerinin % 46,1'i yer verilmemelidir diyerek diğer iki gruptan görüş olarak ayrılmıştır.

Söz konusu görüş farklılığının, Orman Genel Müdürlüğü Müfettişlerinin orman suçlarına af düzenlemesine tamamıyla karşı olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yeni Anayasada "orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına" ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.34'de verilmiştir.

Çizelge 5.34. 20. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Gereklidir	Gerekli olabilir	Gerekli Değildir	Kesinlikle Gereklidir
Orman Müh.	68	28	9	1
	64,2%	26,4%	8,5%	0,9%
OGM Müfettişleri	12	12	12	3
	30,8%	30,8%	30,8%	7,7%
Orman Müh. Öğr	74	21	5	0
	74,0%	21,0%	5,0%	0,0%
Toplam	154	61	26	4
	62,9%	24,9%	10,6%	1,6%

Çizelge 5.34'e göre bu görüşe OGM Müfettişlerinin % 38,5'i yer verilmemelidir diyerek diğer iki gruptan görüş olarak ayrılmıştır.

Söz konusu görüş farklılığının, anayasada yer alan orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına ilişkin düzenlemelerin Orman genel Müdürlüğü Müfettişlerince amacına ulaşmadığı kanaatine ulaşılmış olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yeni Anayasada orman köylüsü dışındaki toplum kesimlerinin, örneğin kent toplumunun ormanlardan yararlanmasına ilişkin hükümlere yer verilmeli midir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.35'de verilmiştir.

Çizelge 5.35. 21. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Kesinlikle Gereklidir	Gerekli olabilir	Gerekli Değildir	Kesinlikle Gereklidir
Orman Müh.	27	48	28	3
	25,5%	45,3%	26,4%	2,8%
OGM Müfettişleri	6	16	11	6
	15,4%	41,0%	28,2%	15,4%
Orman Müh. Öğr	33	46	13	8
	33,0%	46,0%	13,0%	8,0%
Toplam	66	110	52	17
	26,9%	44,9%	21,2%	6,9%

Çizelge 5.35'e göre bu görüşe OGM Müfettişlerinin % 43,6'sı yer verilmemelidir diyerek diğer iki gruptan görüş olarak ayrılmıştır.

Söz konusu görüş farklılığının, Orman Genel Müdürlüğü Müfettişlerinin farklı toplumsal kesimlerin anayasada ayrı ayrı belirtilerek, ormanlardan yararlanma usullerinin belirlenmesine karşı oldukları, ormanlara ilişkin bütün toplum kesimlerini kapsayan genel ve soyut düzenlemelerin getirilmesi gerektiği anlayışında olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir? sorusuna ilişkin üç grubun görüşlerine ilişkin çapraz tablo 5.36'da verilmiştir.

Çizelge 5.36. 22. Sorunun görüş farklarına yönelik çapraz tablo sonuçları

	Birden Fazla Maddede Yer Almalıdır	Tek Maddede Yer Almalıdır	Başka Bir Madde Başlığı Altında Düzenlenebilir	Anayasada Orman ve Ormancılıkla Düzenlemeye Gerek Yoktur
Orman Müh.	54	41	10	1
	50,9%	38,7%	9,4%	0,9%
OGM Müfettişleri	10	20	8	1
	25,6%	51,3%	20,5%	2,6%
Orman Müh. Öğr	72	18	10	0
	72,0%	18,0%	10,0%	0,0%
Toplam	136	79	28	2
	55,5%	32,2%	11,4%	0,8%

Çizelge 4.36'ya göre bu görüşe OGM Müfettişlerinin % 23,1'i yer verilmemelidir diyerek diğer iki gruptan görüş olarak ayrılmıştır.

Söz konusu görüş farlılığının, Orman Genel Müdürlüğü Müfettişlerinin genel, soyut düzenlemeler içeren, kısa bir anayasa metninden yana olmalarından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Türkiye'de anayasa düzeyinde ormancılıkla ilgili değişiklik çalışmalarına yönelik bakış açılarının belirlenerek, değerlendirilmesi amacıyla Orman Genel Müdürlüğünde görev yapan müfettişlere, orman mühendislerine ve orman mühendisliği bölümü öğrencilerinden oluşan gruba anket tekniğinden faydalanılarak görüşleri sorulmuş ve alınan yanıtlar değerlendirilmiştir. Araştırmaya toplam 245 kişi katılmış olup, bunların %43,3 Orman Mühendisi, %15,9'u OGM Müfettişi ve %40,8'i orman mühendisliği öğrencileridir.

Araştırmada yer alan katılımcılar yeni yapılacak olan Anayasada orman-ormancılıkla ilgili düzenlemelerin mutlaka yer alması gerektiğini belirterek, (%82,9'u) kesinlikle yer verilmesi gerektiğini ve (% 80,8) ilgili maddelerin Anayasa'da Orman/ormanlar başlığı altında yer alması gerektiğini vurgulamışlardır.

Anket çalışmasına yanıt veren katılımcıların büyük çoğunluğu (% 94,3) 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir" düzenlemesi yerine, yeni düzenlenebilecek bir anayasada "Bütün ormanların gözetimi ve denetimi Devlete aittir" düzenlemesinin yer almasını yerinde bulmuşlardır. Söz konusu maddeye "denetim" sözcüğünün eklenmesinin katılımcılar arasında yüksek oranda kabul görmesinin nedeninin, gözetim sözcüğünün sözlük anlamının denetimi kapsamaması, bunun da katılımcılar nezdinde ormanların hukuk dışı müdahalelerden korunması açısından bir eksiklik olarak değerlendirilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Şu an yürürlükte olan 1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır" düzenlemesine ek olarak "geliştirilmesi" görevinin de verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Yeni anayasada "orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına" ilişkin düzenlemelere yer verilmesinin (%87,8) önemli olduğu belirtilmiştir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesinin Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmesi gerektiği araştırmaya katılanlar tarafından açıklanmıştır.

1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesine ek olarak Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilip verilmemesi konusunda araştırmaya katılanların yaklaşık yarısı "Devletçe işlettirilebilme" düşüncesine katılmazken, (%50,6) diğer yarısı bu düşünceye katılmıştır. 6831 sayılı Orman Kanunu'nun "Ağaçlandırma ve imar işleri"ni düzenleyen 57 ve devamındaki Devlet ormanları içinde köy tüzel kişilikleri ve diğer gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak ağaçlandırmaların ve bu şekilde ağaçlandırılan alanlarda faydalanma usulünün özel ormanlara ait hükümlere göre yürütüleceği yönündeki hükümlerin de mevcut anayasal düzenlemeye aykırı olduğuna ilişkin görüş ve tartışmalar da anımsandığında, katılımcıların yarısına denk gelen oranda bu ve benzeri işletim usullerinin ormancılık uygulamalarında yer alabileceği, hatta ormancılıkta özelleştirme uygulamalarına da olumlu yaklaştığı, diğer yarısının ise bu tür uygulamalara karşı olduğu görülmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanları kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu olabilmesi için "üstün kamu yararı" ya da kesin zorunluluk bulunması koşullarını arayan bir hükme yer verilebileceği katılımcıların % 74,7 oranında bir çoğunluğu tarafından belirtilmiştir. Ankete katılımcıların Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu olabilmesinin, mevcut anayasada yer alan düzenlemeden daha ileri boyutta bir gereklilik ölçütü olarak düşünülen "üstün kamu yararı" veya kesin

zorunluluk" kavramlarının varlığına bağlanması ormanların korunması açısından olumlu bir gelişme olabileceği kabul edilmekle beraber, sözü edilen kavramların yasal ve her dönem için kabul edilen bir tanımlarının bulunmaması ve siyasi iktidarlar tarafından içinde bulunulan dönemin koşullarına göre değerlendirileceğinden, yeni düzenlenecek anayasaya "üstün kamu yararı" ya da "kesin zorunluluk" kavramlarının eklenmesinin uygulamada önemli bir fark oluşturmayacağı değerlendirilmektedir.

Araştırmada yer alan katılımcıların; 1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu'nda gerek Orman Kanunu'nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni anayasa metninde yer alması gerekli olduğuna % 86,1'i inanmaktadır. Burada katılımcıların, ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propagandanın suç ve ceza düzenleyen bir kanun ile cezai yaptırıma bağlanmamış olsa dahi, böyle bir propagandanın anayasa ile yasaklanmış olmasının ormanların korunmasında etkili olabileceğini düşündükleri görülmektedir. Ayrıca, söz konusu eylem her ne kadar ceza kanunları ile yaptırıma bağlanmamış olsa da ormanların tahrip edilmesine yol açan propagandanın bir siyasi parti tarafından yapılması durumunda, bu partinin Anayasa Mahkemesi tarafından anayasada siyasi partiler için uygulanması öngörülen yaptırımlar ile karşı karşıya kalabileceği de caydırıcı bir etken olarak düşünülebilecektir.

Yürürlükteki anayasanın 169. maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenen "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınmaz" hükmünün ilk cümlesindeki "münhasıran" sözcüğünün yeni anayasa metninde de yer alması gerekli midir? Şeklinde sorulan soruya % 74,3 değerindeki çoğunluğu "münhasıran" sözcüğünün anayasa metninde kalması gerektiği yönünde kanaat belirtmişlerdir. Bu soruya verilen katılımcı yanıtları değerlendirildiğinde, münhasıran orman suçlarına yönelik bir af olmamak kaydıyla,

orman suçlarının diğer suçlarla birlikte genel ve özel af kanunları içinde düzenlenerek affa konu edilebileceği yönündeki görüşün ağırlık kazandığı görülmektedir. Bunun yanında anayasanın belirtilen düzenlemesi gereği ormanı yakmak, yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamamaktadır. Ankete katılanların % 75, 5 oranındaki çoğunluğu hiçbir biçimde affa konu edilemeyecek olan orman suçlarına yeni anayasada da yer verilmesi ile %73,5 oranında çoğunluk ile de affa konu edilemeyecek bu orman suçlarına yenilerinin eklenebileceği görüşünü ortaya koymuşlardır.

1982 Anayasasının 169. ve 170. maddelerinde yer alan ve orman sınırları dışına çıkarılma koşullarını düzenleyen 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesine anayasal dayanak olan" 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetme" ölçütünün orman sınırlarının daraltılabilmesi için bir gerekçe olarak yeni anayasada yer almasının önemli olduğu katılımcılar tarafından belirtilmiştir.

Anayasanın 169. maddesinin dördüncü fıkrasındaki "orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeme" ifadesi ile 169 ve 170. Maddelerdeki orman sınırları dışına çıkarma koşullarını düzenleyen "31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetme" ölçütünün katılımcılar tarafından yeni anayasada da yer alması yönünde ağırlıklı olarak görüş belirtildiği görülmektedir. Bunun orman dışına çıkarma işleminin geçmişten gelen ve halen uygulaması devam eden Orman Kanunu'nun 2/B maddesi uygulamalarının tamamlanarak, yeni orman dışına çıkarma ölçüt ve uygulamalarının getirilmemesi amacıyla sınırlı biçimde savunulabileceği aksi takdirde orman varlığına zarar verebilecek bir uygulama olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada önemli bir bulgu olarak, Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün

korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı ya da tek maddede ifade edilebilir mi fikrine, %55,5'i birden fazla maddede yer almalıdır, %32,2'si tek maddede yer almalıdır, %11,4'ü başka bir madde başlığı altında düzenlenebilir ve %0,8'i ise anayasada orman ve ormancılıkla düzenlemeye gerek yoktur cevaplarını vermiştir.

OGM müfettişleri, orman mühendisleri ve orman mühendisliği bölümü öğrencilerinden oluşan 3 grup arasında yapılan Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre genelde görüş farklılığına düşen gruplar OGM müfettişleri ile orman mühendisliği bölümü öğrencileri olup, orman mühendisleri ise ara grupta kalmıştır. Bu görüş farklılıklarına örnek bazı durumlar ise şöyledir;

Mevcut anayasanın 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesindeki "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" ifadesi yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir? Sorusuna çoğunluk yer verilmelidir yanıtını verirken, orman mühendisliği öğrencileri % 21 oranında yer verilmemelidir diyerek bu görüşten ayrılmışlardır. Bu farklılığın OGM Müfettişleri ile mesleği icra eden orman mühendislerinin çalışma yaşamında edindikleri bilgi ve deneyim ile meslek yaşamlarında konu ile ilgili karşılaştıkları sorunlar nedeniyle yanan ormanların başka amaçla kullanılmasının orman bütünlüğüne zarar verebileceği anlayışında olduklarından, orman mühendisliği öğrencilerinin ise henüz OGM Müfettişleri ve Orman Mühendislerinin bilgi ve deneyimine ulaşmamış olmalarından kaynaklanan görüş farklarının ortaya çıktığı düşünülmektedir.

1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer verilmesi gerekip gerekmediğine ilişkin soruya, OGM Müfettişleri ise % 92,3'ü yer

verilmeli yanıtını vermiş, orman mühendisliği bölümü öğrencilerinin % 16'sı ise yer verilmemeli diyerek görüş farklılığını ortaya koymuştur.

"Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesinin Yeni Anayasada Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmesi gerektiğine orman mühendisliği bölümü öğrencilerinin % 60'ı yer verilmeli diyerek OGM Müfettişleri ve orman mühendislerinin büyük çoğunluğu yer verilmemeli diyerek görüş farklılığının oluşmasını sağlamıştır. Burada oluşan görüş farklılığının, orman mühendisliği öğrencilerinin yine mesleki bilgi ve deneyim açısından OGM Müfettişleri ile mesleği fiilen icra eden orman mühendisleri ile aynı düzeyde bilgi ve deneyime sahip olmaları ve meslek içi sorunlar ile henüz karşılaşmamış olmalarından kaynaklandığı gibi genç kuşağın farklı nedenlerle konuya bakışının farklılaşması, özellikle iş kurma, iş bulma ve genel anlamda istihdam sorunları nedeniyle endişe duyabilecekleri konuların görüşlerinde farklılığa yol açabileceği değerlendirilmektedir.

1982 Anayasanın 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz." Düzenlemesine ilişkin, yeni anayasada fıkranın ilk cümlesinin yeterli görülüp, "Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" cümlesinin anayasa metninden çıkarılmasının ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açıp açmayacağına ilişkin soruya verilen yanıtlarda ise OGM Müfettişlerinin diğer gruplardan ayrılarak, % 38,5 oranında bu değişikliğin ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açmayacağı yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. Bu farklılığın, Müfettişlerin meslek gereği hukuki yorum niteliklerinin gelişmiş olabileceği, ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez düzenlemesinin ormanların korunması açısından anayasal düzeyde yeterli görmelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Anayasanın 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz" düzenlemesinde yer alan "münhasıran" sözcüğüne OGM Müfettişlerinin % 48,7 oranında karşı çıktıkları görülmektedir. Bunun nedeninin, Müfettişler grubunun yarısından fazlasının orman suçlarına ilişkin çıkarılan af kanunlarının münhasıran bu suçlar için çıkarılmış olması ile diğer suçların da affedilebildiği af kanunları arasında yer almasında bir farklılık görmedikleri anlaşılmaktadır. Ancak bir önceki soruda % 74,4 oranında "orman suçları için af çıkarılmamalı" görüşü ile bu soruya OGM Müfettişleri tarafından verilen yanıt birlikte değerlendirildiğinde bu sorunun OGM Müfettişlerince "münhasıran çıkarılamaz" biçiminde değil, "hiç çıkarılmamalı" anlayışında olduklarını ortaya koymaktadır.

Yeni anayasada orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına ilişkin düzenlemelere yer verilmeli midir? Sorusuna OGM Müfettişlerinin % 38,5 oranında "yer verilmemeli" yönünde görüş belirttiği görülmektedir. Bunun, anayasada bugüne kadar yer alan orman köylüsünün korunmasına ilişkin maddelerin beklenen amaca hizmet etmediği, umulan sonuçların alınamadığı bilinerek, bundan sonra orman köylüsüne ilişkin düzenlemelerin anayasa metninde yer almasına gerek olmadığı görüşünde bulunmalarından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Yeni anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir? Sorusuna OGM Müfettişlerinin % 23,1 oranında Anayasada Orman ve Ormancılıkla ilgili Düzenlemeye Gerek Yoktur" yanıtını vererek diğer iki gruptan görüş olarak ayrıldığı görülmektedir. Müfettişler grubunun bir önceki soruda % 20,5 oranında, ormanlarla ilgili konuların başka bir madde başlığı altında düzenlenebileceği yönünde görüş verdikleri dikkate alındığında, bu grubun genel, soyut ve daha kısa bir anayasadan yana oldukları düşünülmektedir. Orman ve ormancılık faaliyetlerine

ilişkin konuların anayasada doğal kaynaklar, çevre hakkı vb. madde başlıkları altında ele alınabileceği görüşünde oldukları görülmektedir.

Bu araştırmanın en önemli sonuçları olarak, ülkemiz için hazırlanacak yeni anayasada, 1961 ve 1982 Anayasalarında olduğu gibi ormanlar ve ormancılık ile ilgili düzenlemelerin yer alması ile TBMM'nin 24. döneminde faaliyet gösteren Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nun da günümüzde faaliyet göstermediği dikkate alınarak, Anayasa Koyucu tarafından, farklı toplumsal taleplerin dikkate alındığı, kısa ve genel ilkelerin egemen olduğu bir anayasada, orman ve ormancılık ile ilgili düzenlemelerin ülkemiz ormancılığına ve çevre duyarlığına yön verebilmesi, ülkemizdeki orman varlığının korunması ve geliştirilebilmesine katkı sağlayabilmesi gerekliliğidir.

7. KAYNAKLAR

Aksoy, M., 1987. 3116 Sayılı orman Kanunu ve Sonrası. Anayasamız ve ormanların Korunması(ormanların korunması ve genişletilmesinin anayasa hükümleri ile desteklenmesi). Türkiye Ormancılar Derneği Yayınları No: 10, 8/-/23.

Ayanoğlu, S., 1998. Orman Arazilerinin Azalmasına Yol Açan Düzenlemeler, İÜ Orman Fakültesi Dergisi, 3-4:44, İstanbul

Ayaz, H. 2010. Türkiye'de Orman Mülkiyetinde Tarihi Süreç ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları, Üçüncü Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, Cilt 1, s.189-198, Artvin.

Bayraktaroğlu, H., 1968. Türk Anayasa Rejimi İçerisinde Ormancılıkla İlgili Hükümler Ve Bunların Değerlendirilmesi Şartları, İÜ Orman Fakültesi Dergisi, 2:18, İstanbul.

Birben, Ü., Özden, S., 2017. Karşılaştırmalı Hukuk Ekseninde diğer Ülke Anayasalarında Ormancılıkla İlgili Hükümler. Yeni Anayasada Orman. Türkiye Ormancılar Derneği Yayını, 2. Baskı, Haziran 2017, s83-89, Ankara

Cin, H. 1978. Tanzimattan Sonra Türkiye'de Ormanların Hukuki Rejimi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 35, Sayı 1, s.312-379, Ankara.

Daşdemir, İ. 1999. Çağdaş Ormancılık Anlayışı ve Örgüt Yapısı. ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi, Cilt 1, Sayı 2, s.25-47, Bartın.

Diker, M., 1947. Türkiye'de Ormancılık Dün- Bugün- Yarın, Tarım Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Yayınlarından Yayın No: 61, Akın Matbaası, Ankara,132s.

İnal, S. 1971. Türkiye'de Anayasa-Ormancılık İlişkileri, İ. Ü. Orman Fakültesi Yayın No: 171, Kutulmuş Matbaası, İstanbul .

Özdamar, K., 2013. Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi Cilt 1. Nisan Kitabevi, Yenilenmiş 9. Baskı, Takım Numarası: 978–975–6428–50–4, ISBN: 978–975–6428–51–1.

Özdönmez, M., İstanbullu, T., Akesen, A. 1989. Ormancılık Politikası, İ.Ü., Orman Fakültesi Yayın No: 457, 357 s., İstanbul.

Türkiye Ormancılar Derneği 2017. Yeni Anayasada Orman, Anayasada Yer Alması Gereken Ormancılıkla İlgili Hükümler, Türkiye Ormancılar Derneği Yayını, Dönmez Ofset, Ankara, s11-22

URL1,http://www.tccb.gov.tr/ahmet-necdet-sezerbasinaciklamalari/494/59081/4841-sayili-kanun.html

URL2,http://www.aa.com.tr/tr/rss/202989--yeni-anayasa-calismalarinda-uzlasilan-48-madde

URL3,http://ormuh.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=82:anayasa-taslai-konusunda-goeruelermz&catid=44:odagorusleri

URL 4,http:// http://www.anayasa.gov.tr/icsayfalar/kararlar/kbb.html

1924 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

1961 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

EKLER

Anket Formu

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ ORMAN EKONOMİSİ ANABİLİMDALI

TÜRKİYE'DE ANAYASA DÜZEYİNDE ORMANCILIKLA İLGİLİ HUKUKSAL DÜZENLEMELER VE ORMANCILIK UYGULAMALARINA GETİRDİĞİ SONUÇLARA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME ANKETİ

Lisans Mezuniyet Bölümünüz:

Mesleğiniz-Göreviniz:

1-Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili düzenlemelere yer verilmeli midir?
( ) Kesinlikle Yer Verilmelidir ( ) Yer Verilebilir
( ) Yer Verilmemelidir ( ) Kesinlikle Yer Verilmemelidir

2-Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümlerin yer alması, uygulamada ormanları koruma adına ne kadar etkili olacaktır?
( ) Çok Etkili Olur ( ) Etkili Olabilir
( ) Etkili Olmaz ( ) Hiç Etkili Olmaz

3-Yeni Anayasada orman-ormancılıkla ilgili hükümler "ormanlar" madde başlığı altında ayrı bir maddede mi, "çevre hakkı" vb. gibi bir madde içeriğinde mi yer almalıdır?
( ) Ormanlar Başlığı Altında Düzenlenmeli ( ) Çevre Hakkı İçinde Düzenlenmeli
( ) Düzenlendiği Yer Önemli Değil ( ) Hiç Düzenlenmemeli

4-1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlete ormanların korunması ve genişletilmesinin yanında "geliştirilmesi" görevinin de verildiği bir düzenlemeye yer verilmeli midir?
( ) Kesinlikle Yer Verilmelidir ( ) Yer Verilebilir
( ) Yer Verilmemelidir ( ) Kesinlikle Yer Verilmemelidir

5-1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Yanan ormanların yerinde yeni ormanlar yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada "başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz" yerine "başka hiçbir amaçla kullanılamaz" ifadesine yer verilmeli midir?
( ) Kesinlikle Yer Verilmelidir ( ) Yer Verilebilir
( ) Yer Verilmemelidir ( ) Kesinlikle Yer Verilmemelidir

6-1982 Anayasasının 169. maddesinin birinci fıkrasında yer alan, "Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki anılan düzenleme yerine, "Bütün ormanların gözetimi ve denetimi Devlete aittir" ifadesine yer verilmeli midir?
( ) Kesinlikle Yer Verilmelidir ( ) Yer Verilebilir
( ) Yer Verilmemelidir ( ) Kesinlikle Yer Verilmemelidir

7-1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada Devlet ormanlarının mülkiyetinin devredilmesini yasaklayacak bir düzenlemeye yer verilmeli midir?

( ) Kesinlikle Yer Verilmelidir ( ) Yer Verilebilir
( ) Yer Verilmemelidir ( ) Kesinlikle Yer Verilmemelidir

8-1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, "Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeye ek olarak, Devlet ormanlarının kanunla belirlenecek usullerle özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine "işlettirilebilmesi" yönünde bir hükme yer verilmeli midir?

( ) Kesinlikle Yer Verilmelidir ( ) Yer Verilebilir
( ) Yer Verilmemelidir ( ) Kesinlikle Yer Verilmemelidir

9-Yeni Anayasada, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu edilebileceğine ilişkin bir düzenlemeye yer verilmeli midir?

(1) Kesinlikle Yer Verilmelidir (2) Yer Verilebilir (3) Yer Verilmemelidir (4) Kesinlikle Yer Verilmemelidir

---

10-1982 Anayasasının 169. maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet ormanları kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, Devlet ormanlarının irtifak hakkına konu olabilmesi için "üstün kamu yararı" ya da kesin zorunluluk bulunması koşullarını arayan bir hükme yer verilmeli midir?

( ) Kesinlikle Yer Verilmelidir ( ) Yer Verilebilir
( ) Yer Verilmemelidir ( ) Kesinlikle Yer Verilmemelidir

11-1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Yeni Anayasada 1982 Anayasasındaki düzenlemeden farklı olarak, fıkranın ilk cümlesi yeterli görülüp, "ormanların tahrip edilebilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" cümlesinin Anayasa metninden çıkarılması ormanların korunması açısından olumsuz sonuçlara yol açabilecek midir?

( ) Kesinlikle Yol Açacaktır ( ) Yol Açabilir
( ) Yol Açmaz ( ) Kesinlikle Yol Açmaz

12-1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz" düzenlemesinin gerek Türk Ceza Kanunu'nda gerek Orman Kanunu'nda yaptırım olarak karşılığı bulunmadığı hatırlandığında, anılan düzenlemenin yeni Anayasa metninde yer alması gerekli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

13-Orman suçları için genel ve özel af çıkarılabilmeli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

14-1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesi yer almaktadır. Söz konusu düzenlemenin ilk cümlesinde bulunan "münhasıran" sözcüğünün yeni Anayasa metninde de yer alması gerekli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

15-1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesi gereği bütün orman suçları için değil, yalnızca Anayasada belirtilen amaçlarla işlenen orman suçları için genel ve özel af çıkarılamamaktadır. Yeni Anayasada bu veya benzeri bir düzenleme ile hiçbir biçimde genel ve özel affa konu edilemeyecek orman suçlarına yer verilmesi gerekli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

16-1982 Anayasasının 169. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz " düzenlemesinde belirtilen amaçlarla işlenen suçlara eklemeler yapılması gerekli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

17-1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrasında, Anayasada belirtilen koşullar dışında orman sınırlarında daraltma yapılamayacağı düzenlenmiştir. Yeni Anayasada orman sınırlarının daraltılabilmesine yönelik istisnai hükümlere yer verilmesi gerekli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

18-1982 Anayasasının 169. maddesinin dördüncü fıkrası ile "orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım arazisine dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz" düzenlemesi yer almaktadır. Orman sınırlarının daraltılabilmesi için kullanılan ölçütlerden "bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeme" ifadesinin Anayasada yer alması gerekli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

19-1982 Anayasasının 169. ve 170. maddelerinde yer alan ve orman sınırları dışına çıkarılma koşullarını düzenleyen 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2/B maddesine anayasal dayanak olan" 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetme" ölçütünün orman sınırlarının daraltılabilmesi için bir gerekçe olarak yeni Anayasada yer alması gerekli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

20-Yeni Anayasada "orman köylüsü ve orman köylüsünün korunmasına" ilişkin düzenlemelere yer verilmesi gerekli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

21-Yeni Anayasada orman köylüsü dışındaki toplum kesimlerinin, örneğin kent toplumunun ormanlardan yararlanmasına ilişkin hükümlere yer verilmeli midir?

( ) Kesinlikle Gereklidir ( ) Gerekli olabilir
( ) Gerekli Değildir ( ) Kesinlikle Gerekli Değildir

22-Yeni Anayasada ormanlar ve ormancılıkla ilgili düzenlemelerin yer alması durumunda, bu hükümler 1982 Anayasasında olduğu gibi "ormanların korunması ve geliştirilmesi" ile "orman köylüsünün korunması" şeklinde iki veya daha fazla maddede mi yer almalı, tek maddede mi ifade edilmelidir?

( ) Birden Fazla Maddede Yer Almalıdır
( ) Tek Maddede Yer Almalıdır
( ) Başka Bir Madde Başlığı Altında Düzenlenebilir
( ) Anayasada Orman ve Ormancılıkla Düzenlemeye Gerek Yoktur

23-Yeni Anayasada orman ve ormancılıkla ilgili yer alabilecek düzenlemelere ilişkin varsa görüşlerinizi belirtiniz.

ÖZGEÇMİŞ

Adı-Soyadı	: Emre AKAR
Doğum tarihi ve yeri	: 10.01.1980, ANKARA
Medeni Hali	: Bekar
E-mail	: emre_akar@yahoo.com
Adres	: Kızılırmak Mahallesi, 1443. Cadde, No:38/26 Çankaya/ANKARA
Eğitim Durumu	:
İlköğretim	: 1986-1987 Nurettin Ersin İlköğretim Okulu, Ankara 1987-1991 Karamustafa Paşa İlkokulu, Merzifon 1991-1994 Nurettin Ersin İlköğretim Okulu, Ankara
Lise	: 1994-1997 Cumhuriyet Lisesi, Ankara
Lisans	: 1997-2002 Ankara Üniversitesi, Hukuk Fakültesi

Çalışma ve Sertifikalar

2003-2004	Ankara Barosu, Avukatlık Stajı
2007-2011	Ankara Defterdarlığı, Milli Emlak Dairesi Başkanlığı, Milli Emlak Uzman Yardımcısı
2011-2014	Orman Genel Müdürlüğü, Müfettiş Yardımcısı
2014-Halen	Orman Genel Müdürlüğü, Müfettiş